

PAPER DETAILS

TITLE: Kur'ân Âyetleri Isiginda Lût Kavminin Eylemleri ve Günümüze Yansimalari

AUTHORS: Muhyettin Polat

PAGES: 934-956

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/4218984>

2024, 8 (4), 934-956 | Araştırma Makalesi

Kur'an Âyetleri Işığında Lût Kavminin Eylemleri ve Günümüze Yansımaları

Muhyettin Polat¹

Öz

Kur'an-ı Kerim'de; yüce Allah'ın insanlık tarihinin başlangıcından bu yana gelmiş geçmiş bütün kavimleri, peygamberler vasıtasıyla ilâhî emir ve yasaklarına uymaya davet ettiği bildirilmektedir. İşte o kavimlerden biri de "livâta" (eşcinsellik) "sihâk" (lezbiyenlik) ve "fuhuş" gibi fiilleri işleyen Lût kavmidir. Livâta eylemi, Kur'an-ı Kerim'de, fuhuş olarak nitelenmektedir.² Lût kavminin, kimlik haline getirerek yaygınlaştırdıkları ve bir insanlık sorunu olan bu eylemlerin günümüzde de artarak devam ettiği görülmektedir. Bu makale, Lût kavminin helâkına sebep olan "livâta" ve livâta ile ilişkili "sihâk" ve "fuhuş" kavramlarının sözlük ve terim anlamları ile bu kavramların Kur'an, hadis ve tefsir kaynaklarında nasıl geçtikleri ve hangi anlamlarda kullanıldıklarının yanı sıra günümüz dünyasında işlenen bu eylemlerin ve "LGBTİ+" kavramının da Kur'an, hadis, tarihî kaynaklar ve diğer disiplinlerde hangi anlamları ihtiva ettiklerine ve bu eylemlerin günümüze nasıl yansıdığına odaklanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tefsir, Hz. Lût, Livâta, Lût kavmi, Sihâk, Fuhuş.

Polat, Muhyettin. "Kur'an Âyetleri Işığında Lût Kavminin Eylemleri ve Günümüze Yansımaları". Türkiye İlahiyat Araştırmaları Dergisi 8/4 (Aralık 2024), 934-956. <https://doi.org/10.32711/tiad.1551153>.

Geliş Tarihi	16.09.2024
Kabul Tarihi	30.12.2024
Yayın Tarihi	31.12.2024
*Bu CC BY-NC lisansı altında açık erişimli bir makaledir.	

¹ Dr., m.plt_65@hotmail.com, ORCID 0000-0003-4294-7748

² el- A'râf 7/80; el-Neml 27/54; el-Ankebut 29/28.

2024, 8 (4), 934-956 | Araştırma Makalesi

The Actions of the People of Lut in the Light of the Qur'anic Verses and
Their Reflections on the Present Day

Muhyettin Polat ¹

Abstract

In the Holy Qur'an, it is reported that Allah (Almighty) has invited all the tribes that have come and gone since the beginning of human history to obey the divine commands and prohibitions through prophets. One of those tribes was the people of Lut who committed acts such as "livâta" (homosexuality), "sihâk" (lesbianism) and "fornication". Livâta is described as prostitution in the Qur'an.² It is seen that these acts, which the people of Lut made an identity and popularized and which are a human problem, continue to increase today. This article focuses on the dictionary and terminological meanings of the concepts of "livâta" and the related concepts of "sihâk" and "prostitution", which caused the destruction of the people of Lut, and how these concepts are mentioned in the Qur'an, hadith and tafsir sources and in what meanings they are used, as well as the meanings of these acts committed in today's world and the concept of 'LGBTI+' in the Qur'an, hadith, historical sources and other disciplines and how these acts are reflected in the present day.

Keywords: Tafsir, Prophet Lut, Livâta (homosexuality), People of Lut, Sihâk (lesbianism), Prostitution

Polat, Muhyettin. "The Actions of the People of Lut in the Light of the Qur'anic Verses and Their Reflections on the Present Day". *Türkiye Journal of Theological Studies*, 8/4 (Aralık 2024), 934-956. <https://doi.org/10.32711/tiad.1551153>.

Date of Submission	16.09.2024
Date of Acceptance	30.12.2024
Date of Publication	31.12.2024
*This is an open access article under the CC BY-NC license.	

¹ Dr., m.plt_65@hotmail.com, ORCID 0000-0003-4294-7748

² el- A'râf 7/80; el-Neml 27/54; el-Ankebut 29/28.

Giriş

Kur'ân-ı Kerim'in önemli bir bölümünü geçmişte yaşamış kavimlerin kıssaları oluşturmaktadır. Kur'ân-ı Kerim'in ifâdesine göre o kavimlerin birçoğu ilâhî gazaba uğrayarak yok olmuşlardır.⁵ Çünkü onların ekseriyeti yüce Allah'ın çizdiği sınırları aşarak azgınlık, sapkınlık yaptıkları ve kendilerine doğru yolu göstermek üzere gönderilen peygamberleri yalanlayarak onlara düşmanlık yaptıklarından dolayı yüce Allah onları farklı zaman ve mekânlarda çeşitli felâketlerle helâk etmiştir.⁶ Örneğin, Hz. Nûh'un kavmi, "Tufanla",⁷ Ad kavmi, "dondurucu bir rüzgâr/kasırgayla",⁸ Firavun kavmi, "denizde boğulmayla",⁹ Semûd kavmi, "yüksek frekanslı ses, sarsıntı ve yıldırımlarla"¹⁰ helak edilmiştir. İşte o helâk edilen kavimlerden biri de "livâta (homoseksüellik) fiilini âdet haline getirerek işleyen Lût kavmidir. Bu kıssaların Kur'ân-ı Kerim'de zikredilmesinin sebebi; bunlardan sonraki insanların bundan ders almaları, bunların sebep ve sonuçları üzerinde düşünmeleri ve kendilerine çeki düzen vermeleridir.

Kur'ân-ı Kerim'de, livâtaya (eşcinselliğe) düşkün olan ve Hz. Lût'un tüm öğüt ve uyarılarına rağmen livâta eyleminden vazgeçmeyen kavminin yüce Allah tarafından helâk edildiği bildirilmektedir.¹¹ İslâm dini meşru' cinsel ilişki dışındaki her türlü cinsel ilişkiyi "livâta" da dâhil yasaklamış ve gayrimeşru' her türlü cinsel ilişkiyi suç kabul ederek bu ilişkilerin durumuna göre caydırıcı cezalar (celde ve ta'zir gibi) öngörmüştür.¹² Çünkü Kur'ân, iffetin korunmasının esas olduğunu, cinselliğin tek meşru' yolunun erkekler ile kadınlar arasında yapılan sahih bir nikâh akdiyle kaim olduğunu, bu nedenle nikâh akdinin dışındaki birleşmelerin kesinlikle yasak olduğunu bildirmektedir. Ayrıca evlenemeyenlere de iffetlerini korumalarını emredip normal cinsî birleşme dışındaki yollarla (zina ve livâta gibi) her türlü cinsî tatmin arayışını da haram kılmıştır.¹³

Konu bağlamında literatüre bakıldığında Lût kavminin eylemleriyle ilgili birçok çalışmanın yapıldığı görülmektedir. Bu çalışmaların başında Ömer Müftüoğlu'nun (1997); "*Kur'ân'da Hz. Lût ve Kavmi*" adlı kitabı gelmektedir. Müftüoğlu, kitabında, Hz. Lût'un yaşadığı dönemin tespitinde "Tevrat" ve "Nemrut faktörü" ile Harran şehrinin rolünü, Lût kavminde sosyal, dini ve iktisadi hayat, helak öncesi Lût kavmi ve Lût kavminin helakı gibi konuları ele almıştır.¹⁴

Günümüzde akademik olarak konumuza benzer birçok tez ve makale çalışması yapılmıştır. Bunların bir kısmını zikretmekte fayda mülâhaza etmekteyiz: Bunlardan Emrah Balık, "*Kur'ân-ı Kerim'de Hz. Lût Kıssasında Zikredilen Olumsuz Tutum ve Davranışların Değerler Eğitimi Açısından Tahlili*" adlı makalesinde Kur'ân-ı Kerim'de Hz. Lût kıssası, Hz. Lût'un kavmi ile mücadelesi, Hz. Lût'un kavminin helâk edilmesi, değerler eğitimi, Hz. Lût kıssasında zikredilen olumsuz tutum ve davranışlar, zina,

⁵ el-Enbiya 21/11; el-Ankebût 29/40.

⁶ el-İsrâ 17/17.

⁷ el-Ankebût 29/14.

⁸ Fussilet 41/16; Kamer 54/19; Hakka 69/6.

⁹ Yûnus 10/90-91.

¹⁰ Hûd 11/67; A'raf 7/78; Zâriyât 51/44.

¹¹ el-A'râf 7/80-84; el-Hûd 11/82-83; el-Şu'arâ 26/170-173; el-Ankebût 29/31-34.

¹² el-Nur 24/32-33.

¹³ el-İsrâ 17/32.

¹⁴ Ömer Müftüoğlu, *Kur'ân'da Hz. Lût ve Kavmi* (Eskişehir: İslâmî İlimleri Vakfı Yayınları, 1997).

livâta, cehalet, müsriflik, fâsıklık, ihtiras, kibirlenme, hıyanet, nankörlük, zulüm ve hile gibi konular üzerinde durmuştur.¹⁵ Faruk Tuncer, “Hz. Lût’un Kavmine Karşı Kızlarını Sunmasının Anlamı” adlı makalesinde, Lût kavminin durumunu, Hz. Lût’un karısını ve Hz. Lût’un kavmine nikâhlamak istediği kızlarını ele almıştır.¹⁶ Mustafa Avcı’nın “Osmanlı Hukukunda Livâtanın Cezası” adlı makalesinde, livâtanın tanımı, livâta ile ilgili âyetler, hadisler, sahabe görüşü, mezheplerin görüşleri, Osmanlı Devleti’nin konu ile ilgili uygulaması, kanunlar ve cezalar¹⁷ gibi konular üzerinde durulmuştur.

Konu ile ilgili bu çalışmalara benzer başka çalışmalar da yapılmıştır. Bu çalışmamızda bunlardan farklı olarak Lût kavminin işlediği eylemlerin yalnız livâtadan ibaret olmadığını tespit etmeyi hedeflemekteyiz. Bu doğrultta yaptığımız araştırmalar neticesinde elde ettiğimiz bilgilerden, Lût kavminin yaptığı kötü eylemlerin sadece “livâta” fiilinden ibaret olmadığını, “sihâk” ve “fuhuş” kavramlarıyla ifade edilen eylemleri de kapsadığını görmekteyiz. Tarihsel olarak konuya bakıldığında “livâta” eyleminin Lût kavminde yaygın olarak işlendiği, “sihâk” eyleminin ise Necm sûresinin on ikinci âyetinde “Ashâbü’r-ress”¹⁸ olarak geçen kavmin kadınları arasında ilk defa ortaya çıktığı ve Lût kavminin kadınları arasında yaygınlaştığı görülmektedir.¹⁹ Ankebût sûresinin yirmi dokuzuncu âyetinde “münker”²⁰ olarak zikredilen Lût kavminin eylemleri,²¹ tefsir ve tarih kaynaklarında ise “livâta” “sihâk” ve “fuhuş” olarak karşımıza çıkmaktadır.²² Bu kavramlar günümüz dünyasında “Lezbiyen, Gey, Biseksüel, Trans ve İnterseks” kavramlarının baş harflerinden oluşan, LGBTİ+ kavramının kısaltması²³ ile ifade edilmektedir. Bu kavmin bazı eylemleri makalemizin “Lût Kavminin Eylemleri” başlığı altında maddeler halinde zikredilmiştir.

Kur’ân-ı Kerim’de, Lût kavminin işlediği “livâta” eyleminin Hûd sûresinde “seyyie,”²⁴ Neml ve Ankebut sûrelerinde “fâhiş,”²⁵ Enbiya sûresinde “habâis,”²⁶ Ankebut sûresinde “münker”²⁷ olarak nitelenmesi, fuhuş eyleminin farklı sûre ve âyetlerde toplam yirmi dört defa²⁸ ve bazı müfessirlere göre Nisa sûresinin on beşinci âyetinin de “suhukat”

¹⁵ Emrah Balık, “Kur’ân-ı Kerim’de Hz. Lût Kıssasında Zikredilen Olumsuz Tutum ve Davranışların Değerler Eğitimi Açısından Tahlili”, *Kocatepe İslami İlimler Dergisi* 7/2 (Haziran 2024), 99-120.

¹⁶ Faruk Tuncer, “Hz. Lût’un Kavmine Karşı Kızlarını Sunmasının Anlamı”. *İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 26 (Eylül 2012), 111-136.

¹⁷ Mustafa Avcı, “Osmanlı Hukukunda Livâtanın Cezası”, *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 26/2 (Eylül 2018), 15-45.

¹⁸ el-Kaf 50/12.

¹⁹ Ebû Abdillâh Muhammed b. Ahmed b. Ebî Bekr b. Ferh Kurtubî, *el-Câmi’ li-Ahkâmi’l-Kur’ân* (Beyrut, Müessesu’r-Risâle, 1427/2006), 15/413-414.

²⁰ el-Ankebut 29/29.

²¹ el-İmam el hafız Şemseddin ez-Zehabî, *Kitabu’l-Kebâir* (Beyrut: el-Mektebetu’l-Sukafiyye, ts.), 56.

²² Kurtubî, *el-Câmi’ li-Ahkâmi’l-Kur’ân*, 15/413-414.

²³ Umut Güven, *Lgbt+ Temel Kavramlar Atölye Kolaylaştırıcı Kılavuzu* (Ankara: Atalay Konfeksiyon Matbaacılık, 2021), 8.

²⁴ el-Hûd 11/78.

²⁵ el-Neml 27/54; el-Ankebut 29/28.

²⁶ el-Enbiya 21/74.

²⁷ el-Ankebut 29/29.

²⁸ Bkz. el-Bakara 2/169-268; el-Âl-i İmrân 3/135; el-Nisâ 4/15-19-22-25; el-En’âm 6/151; el-A’râf 7/28-33- 80; el-Yûsuf 12/24; el-Nahl 16/90; el-İsrâ 17/ 32; el-Nûr 24/ 19-21; el-Neml 27/54; el-Ankebût 29/ 28- 45; el-Ahzâb 33/30; el-Şûrâ 42/37; el-Necm 53/32; el-Talâk 65/1; Muhammed Fuâd Abdülbakî, *el-Mu’ cemu’l-mufehres li elfâzi’l-Çur’âni’l-Kerim* (Kahire: Dâru’l-Hadis, 1364/1945), 332.

(lezbiyen kadınlar) hakkında bir defa²⁹ zikredilmesi ve ayrıca Hadis-i Şerifte de “ityânü'l-mer'etü'l-mer'e” yani “Kadın kadınla ilişkide bulunursa her ikisi de zina etmiştir”³⁰ şeklinde geçmesi bu eylemlerin insanoğlunun hayatında çok önemli bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Bu da birçok ilim ve bilim insanını, “livâta”, “sihak” ve “fuhuş” kavramlarının mahiyetini öğrenmeye, bunlar üzerine çalışma yapmaya sevk etmiştir. Ancak bu güne kadar söz konusu kavramlarla ilgili yapılan çalışmaların birbirinden bağımsız ve müstakil birer çalışma olarak yapıldığı görülmektedir. Bu çalışmaların bizim istifâdemiz noktasında her birinin elbette önemli bir değeri vardır. Bizim çalışmamıza ışık tutan bu çalışmalarla ortak paydamız aynı olsa da bizim bu çalışmamızda “livâta”, “sihak” ve “fuhuş” kavramlarının bir arada ele alınması, çalışmamızı kapsam, içerik ve bütünlüyle bundan önce aynı konuda yapılan diğer çalışmalardan farklı kılmaktadır. Bu farklılıkların da çalışmamızın aynı zamanda önemini ve orijinalliğini göstereceği, bundan sonra bu konuda yapılacak çalışmalara ışık tutacağı kananaatindedir.

Bu konuda yapılan çalışmalara baktığımızda değişik yöntemlerin kullanıldığını görmekteyiz. Tefsir ve tarih kaynaklarında kaydedilen verilere göre takriben dört bin yıl önce Lût kavminin Sodom, Gomorre, Adme, Bale' ve Sabûim olmak üzere beş kentinde³¹ dört bin insanın ekseriyeti arasında yapılan bu eylemler, nüfusu milyarlara ulaşmış günümüz dünyasının bir çok ülkesinde artarak devam etmektedir, Günümüzde LGBTİ+li grup ve dernekleri tarafından bu türden faaliyetler, serbest olarak icra edilmekte ve bu eylemlerin meşrulaştırılması için de çok ciddi çabalar sarfedilmektedir. İşte bu çalışmamızda, yöntem olarak Lût kavminin dört bin yıl önce kimlik haline getirerek işlediği ve bu güne kadar birçok toplumda devam edip günümüze kadar gelen “livâta” (Eşcinsellik), “sihak” (Lezbiyenlik) ve “fuhuş” gibi eylemlerin günümüz dünyasına nasıl yansıdığı karşılaştırmalı olarak ele alınacaktır.

1. Kur'ân'da Hz. Lût

Hz. Lût'un ismi, Kur'ân-ı Kerim'in on üç sûresinde yirmi yedi defa geçmektedir.³² Kur'ân-ı Kerim'de Hz. Lût'un kimliği, doğumu, vefat yeri, ailesi ve babasının kim olduğu hususunda bilgi verilmemekle beraber onun bazı özelliklerinden bahsedilmektedir. Kur'an'ın ifadesiyle, Hz. Lût'un peygamberlerden olduğu,³³ diğer peygamberler gibi

²⁹ Nasiruddîn Ebû'l-Hayr 'Abdillâh b. Ömer b. Muhammed eş-Şirâzî eş-Şâfiî Beydâvî, *Envâru't-Tenzil ve Esrâru't-Te'vil* (Beyrut: Dâru'l-İhyâu Turâsî'l-'Arabî, 1418), 4/65; Ebû Abdillâh Fahreddin. b. Ömer b. Hüseyini et-Taberistânî, er-Razî, *Mefâtihu'l-ğayb* (Kâhire: Dâru'l-Fakır, 1401/1981), 9/239; Ebû'l-Berekât Hâfızüddîn Abdullah b. Ahmed b. Mahmûd Nesefî, *Medariku't-Tenzil ve Hakaiku't-Te'vil* (Beyrut: Daru'l Kelime'ti-Tayyib, 1419/1998), 3/341.

³⁰ Ebi Bekir Ahmed. b. el-Hüseyin b. Ali Beyhakî, *es-Sünenü'l-kübrâ* (Mısır: Meclisu Dairetu'l-Mearifu'n-Nizamiyye, 1353/1998), 406.

³¹ Muhammed. b. Sa'd b. Süleyman b. Ayyâd eş-Şâfiî Tantâvî, *el-Cevahir* (Mısır: Mustafa el-bali Matbaası, 1347), 13/88-89; Muhammed. b. Cerir Taberî, *Tarihü'l-Ümami ve'l-Mülûk (Tarihü't-Taberî)* (Riyad: Beytül-Efkaru'd-Devliyye, ts.), 1/105; Ebû İshâk Ahmed b. Muhammed b. İbrâhîm es-Sa'lebî en-Nisâbü'rî Sa'lebî, *Kıssasü'l-Enbiyâ* (Beyrut: El-Mektebetü'l-Sukafiyye, ts), 93,

³² Bkz. el-Ena'm 6/86; el-A'raf 7/80; el-Hûd 11/77; el-Enbiyâ 21/71-74; el-Neml 27/54; el-Ankebût 29/28-32-33; el-Saffat 37/133; el-Hûd 11/70-74-89; el-Hicr 15/59-61; el-Hac 22/43; el-Şuârâ 26/160; el-Neml 27/56; el-Sa'd; 38/13; el-Kaf 50/13; el-Kamer 54/33-34; el-Tahrim 66/10; el-Şuârâ 26/161; el-Ankebût 29/26; el-Hûd 11/81; el-Şuârâ 26/167; Abdulbaki, *el-Mu'cemu'l-mufehres li elfâzi'l-Kur'ânî'l-Kerim*, 654.

³³ el-Sâffât 37/133; el-Şuârâ 26/162; el-Neml 27/54,

âlemlere üstün kılındığı,³⁴ ona hüküm ve ilim verilerek³⁵ ilâhî rahmete kabul edildiği ve salihlerden olduğu³⁶ bildirilmektedir. Bazı tarih ve tefsir kaynaklarında ise Hz. Lût'un bazı fazilet ve fizikî özellikleri şöyle zikredilmektedir. Hz. Lût'un ahlâkî fazilet bakımından ibâdet ehli, cömert, sabırlı, müttakî, konuksever, ekin ekerek çiftçilik yapan, elinin emeğiyle geçinen, mübarek bir zat olduğu³⁷ ve fizikî özellikler bakımından ise onun normalden biraz uzun boylu³⁸ güzel yüzlü, beyaz tenli, ince burunlu, küçük kulaklı, uzun parmaklı ve güzel gülüşlü olduğu zikredilmektedir.³⁹ Hz. Lût, Hz. İbrahim'e ilk iman eden kişidir.⁴⁰ Hz. Lût'un, Hz. İbrâhim'in risâletini tasdik edip ona iman etmesi,⁴¹ onunla birlikte hicret etmesi,⁴² Lût kavminin helâki için gelen meleklerin önce Hz. İbrahim'e uğramaları, her ikisinin birbirine yakın coğrafi bir bölgede ve aynı kavmin içinde yaşadığını ve her ikisinin de peygamber olarak görevlendirilmiş olduğunu göstermektedir. Ancak Hz. Lût'a ayrı bir kitap verilmemiştir. O, Hz. İbrâhim'in şeriatını tebliğ etmek üzere "Sodom" ve etrafındaki beldelerde ikamet eden topluluğun irşâd ve islâhı için peygamber olarak görevlendirilmiştir.⁴³

2. Livâta

Livâta konusu ile ilgili Kur'ân-ı Kerim'e bakıldığında Me'aric sûresinin 29, 30 ve 31. âyetlerinde nikâhlı eşler ve sahip olunan cariyeler dışındaki bütün cinsel ilişkilerin haram kılındığı, el-'Araf, 80-81, el-Ankebût, 28-29, el-Şu'arâ, 165-166, el-Neml, 54-55 âyetlerinde ise erkekler arası ilişkilerin kesin olarak yasaklandığı ve bu tür cinsel ilişkilerin de "lûtlilik" (eşcinsellik) olarak bildirildiği görülmektedir. "لَوَاطَةُ" "livâta" kelimesi, örfte erkekler arasındaki eşcinsel ilişkiyi ifâde eder. Arapça'da bu anlamda aynı kökten türeyen "لَوَاطُ" "livât", "مَلَوَاطَةُ" "mülâvata" ve "مَلَوَاطُ" "televvut" kelimeleri de kullanılmaktadır. "لَوَاطَةُ" "livâta" kelimesi, anlamını erkekler arası eşcinsel ilişkinin yaygın olduğu Lût kavminden almaktadır. "Livâta" eyleminde aktif olan taraf "لَوَاطِي" "lûti", "لَوَاطِي" "lât" ve "مَلَوَاطِي" "mülâvit"; pasif olan taraf ise "مَلَوَاطُ" "mülâvet"⁴⁴ ve "مَلَوَانُ" "me'bûn" kelimeleriyle ifâde edilir. Me'bûn kelimesi, fahişe huylu erkek, yani "ibne" (Arapçası übne) veya "puşt" (edilgin eşcinsel erkek) demektir.⁴⁵ Türkçe'de "livâtanın" karşılığı olarak "lûtlilik ve oğlancılık" kelimelerinin yanı sıra "eşcinsellik" de kullanılmaktadır. Bununla birlikte aynı cinse mensup kişiler arasındaki cinsel ilişkileri

³⁴ el-En'âm 6/86.

³⁵ el-Enbiyâ 21/74.

³⁶ el-Enbiyâ 21/75.

³⁷ Mustafa Asım Köksal, *Peygamberler Tarihi* (Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2004), 1/251.

³⁸ Beyhakî, *es-Sünenü'l-kübrâ*, 8/290.

³⁹ Köksal, *Peygamberler Tarihi*, 1/251.

⁴⁰ el-Ankebût 29/26; Köksal, *Peygamberler Tarihi*, 1/251; Kemal Polat, "Lût Kıssasına Kitab-ı Mukaddes ve Kur'ân Perspektifinden Karşılaştırmalı Bir Yaklaşım". *Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 24 (2005), 150.

⁴¹ el-Hûd 11/70; el-Ankebût 29/26.

⁴² er-Râzî, *Mefâtihu'l-ğayb*, 25/56; Beydâvî, *Envâru't-Tenzîl ve Esrâru't-Te'vîl*, 4/192.

⁴³ Muhammed Hamdi Yazır Elmalılı, *Hak Dini Kur'ân Dili* (İstanbul: Eser Neşriyat ve Dağıtım, 1979), 4/2800; Abdullah Emin Çimen, *Neden Helâk Oldular* (İzmir: Işık Akademi Yayınları, 2007), 264-265.

⁴⁴ Ahmet Muhtar Ömer, *Mu'cemu'l-Lugati'l Arabiyyeti'l Muâsıra* (Kahire: Alemi'l-Kutub 1429/2008), 2/2047-2048.

⁴⁵ Ebû'l-Hasen İzzüddîn Ali b. Muhammed b. eş-Şeybânî el-Cezerî İbnü'l-Esir, *En-Nihaye fi Ğaribi'l-Hadis ve'l-Eser* (Riyad: Daru İbnü'l Cevziyye, 1421), 1/17; Muhammed b. Mükrim İbn Manzûr, *Lisanu'l-Arap* (Beyrut: Daru's-Sadr, ts.), 2/12; Ahmet el-Allame'l-Lügavî Ahmed Rıda, *Mu'cemu Metni'l-Luğa* (Beyrut: Daru Mektebetü'l-Hayat, 1377/1958), 138; *Türk Dil Kurumu Sözlükleri*, "Me'bûn", (Erişim Eylül 2024).

ifâde etmesi sebebiyle eşcinsellik, “lezbiyenlik” (sevicilik) olarak adlandırılan kadınlar arası eşcinsel ilişkileri de kapsamaktadır.⁴⁶

3. Livâtanın Kötü ve Menfûr Olmasının Sebepleri

Livâta eyleminin insanların tabiatında menfûr bir iş olarak yer etmiş olmasının birçok sebebi vardır. Bunların bazıları şöyle belirtilmiştir:

a) Yüce Allah, eşref-i mahlûkât olarak yarattığı insan cinsinin⁴⁷ devamını sağlamak için hem erkek hem kadına cinsî münasebete yönelik şehvî bir istek ve bir arzu vermiştir. İnsanların bu istek ve arzularını elde etmek için meşru’ çerçevede cinsî münasebete bulunması gerekir. Bunun temel amacı ilâhî murada uygun olarak insan neslinin çoğalması ve varlığının devam etmesidir. Şayet insanlar o istek ve arzularını, gayrimeşru’ olarak yani çocuk yapmaya götürmeyecek bir yoldan (livâta gibi) elde etmeye kalkışarlarsa istenen ilâhî hikmet ve maksat gerçekleşmez. Bu da ilâhî nizamı aykırı olduğu gibi insan neslinin kesilmesine ve âlemin harap olmasına sebep olur.⁴⁸

b) Cinsî münasebette fitrat (yaratılış) gereği erkeklikten beklenen vasıf, fail (aktif) olma; kadınlıktan beklenen ise, meful (pasif) olma durumudur. Hal böyle iken erkek meful (pasif) kadın da fail (aktif) durumuna geçerse bu hem insan tabiatına, hem de ilâhî hikmete aykırı bir durum olur.

c) Cinsî münasebetle uğraşmaktan gaye, sadece şehvî arzuyu tatmin etmek ise bu hayvanların yaptığı aynıdır. Şehvetle meşgul olmaktan gaye, yalnız şehvî arzuyu tatmin etmek olmamalıdır. Bu ise ancak erkekler ile kadınlar arasındaki meşru’ olan cinsî ilişkide hâsıl olur. Ancak gayr-ı meşru’ olan “livâta” yoluyla yapılan ilişki, şehvî arzuyu gidermekten başka bir şey ifâde etmez. Bu da hayvanların yaptığına benzer ve insanın fitratına aykırı son derece menfûr bir iştir.

d) Livâta ile cinsî ilişkide fail (aktif) konumda olan erkek, yaptığı eylemden haz alırken; meful (pasif) konumda olan erkek, bir taraftan utandırıcı bir ayıpla kalır. Diğer taraftan kendisinden ebediyen silinmeyecek kalıcı bir leke ile kirlenmiş olur. Hâlbuki akıl, bir anlık ve değersiz bir lezzet için bir başkasını ayıplı ve lekeli bir duruma düşürmeye asla rıza göstermez.

e) Livâta yoluyla gerçekleşen cinsî ilişki, çoğu zaman fail ile meful arasında çok ciddi bir düşmanlığın doğmasına sebep olur. Hatta çoğu zaman meful (pasif) durumda olan kişi, failden (aktif) duyduğu nefretten dolayı onu öldürmeye meyleder. Ama bu ilişki kadın ile kocası arasında gerçekleştiği takdirde onların arasındaki ülfet ve sevginin kökleşmesini ve büyük faydaların meydana gelmesini sağlar.⁴⁹ Nitekim yüce Allah, “*Yine O’nun ayetlerindendir ki, sizin için nefislerinizden kendilerine ısırırsınız diye eşler yaratmış, aranızda bir sevgi ve merhamet koymuştur. Şüphesiz ki bunda düşünecek bir kavim için nice ibretler vardır*”⁵⁰ buyurmuştur.

⁴⁶ Mehmet Kamil Yaşaroğlu, “Lût”, *İslâm Ansiklopedisi* (Ankara: TDV Yayınları, 2020), 27/198-200.

⁴⁷ İsrâ 17/70; Tin 95/4,

⁴⁸ er-Razî, *Mefâtihu’l-ğayb*, 14/176; Muhammed Emin b. Muhammed emini-Muhtar Şinkitî, *el-Azmu’n-Nemir Min Mecalisi’ş-Şinkitî fi’l-Tefsir* (Kahire: Daru İbn Affan, 1424/2003), 3/1392.

⁴⁹ er-Razî, *Mefâtihu’l-ğayb*, 14/176; Şinkitî, *el-Azmu’n-Nemir Min Mecalisi’ş-Şinkitî fi’l-Tefsir*, 3/1392.

⁵⁰ el-Rûm 22/21.

f) Yüce Allah, kadının rahmine, spermi kendisine çekmek için güçlü bir kuvvet vermiştir. Bundan dolayı erkek, hanımı ile cinsî münasebette bulunduğu bu çekme kuvveti daha da güç kazanır. Böylece erkeğin sperm mecrasında ne varsa hepsini çeker ve temizler. Ancak “livâta” ile yapılan cinsî ilişkide mefûl (pasif) olan erkeğin anüsünde (makatında) spermi çekerek temizleyecek bir kuvvet olmadığı için o kanalda ve o pis mahalde sperm parçacıkları kalır, orada kokar, kokuşur ve şiddetli iltihap ve önemli hastalıkları meydana getirir. Bunlar ancak tıbbî bilgi ve incelemeler neticesinde anlaşılan birtakım fayda ve hikmetlerdir.⁵¹ İşte yukarıda maddeler halinde belirtilen hususlar “livâta”nın kötü ve habisliğini gösteren sebeplerden birkaçıdır.

4. Sihâk

Sihâk kelimesi genel anlamda iki kadın arasında meydana gelen cinsel ilişkiyi ifâde eder.⁵² “Sahk” ve “müsâhaka” kelimeleri ise iki erkek veya erkek ve kadın arasında cinsel birleşmeye ulaşmayan hareketleri belirtmek için de kullanılır. ⁵³ Bu da cinsi birleşmenin bir çeşididir. Örneğin: “سَاحَقَتْ فُلَانَةُ فُلَانَةَ أَيِ اسْتَهَاها وَمَالَتْ إِلَيْهَا” “Bir kadının diğer bir kadına iştahlanması ve ona meyletmesi” demektir. Buna “lezbiyenlik” ⁵⁴ denir. Zemahşerî (ö. 538/1144), bu kelimenin mecazen bu anlamda kullanıldığını söylemektedir.⁵⁵ Arapça’da “سَحَقَ” “sihâk” kelimesi “س ح ق”, “s-h-k” kök harflerinden türeyen, “سَحَقَ” “sahaka” fiilinin mastarı olup sözlükte “lezbiyenlik” (sevicilik) demektir. Aynı kökten türeyen “سُحِقَ” “suhk” kelimesi, (س) harfi “zamma” ile telaffuz edildiğinde uzaklık anlamını ifâde eder.⁵⁶ “سُحِقَ” “Suhk” kelimesinin Kur’ân-ı Kerim’de aynı anlamda iki yerde kullanıldığı görülmektedir.⁵⁷ Ayrıca “سُحِقَ” “sahk” kökünden gelen kelimeler “ezmek, öğütüp toz haline getirmek” anlamlarına da gelir. Örneğin: “سُحِقَ الشَّيْءُ أَيِ أَقْفَ” denildiğinde “o şeyi öğütüp toz etti” anlamını ifâde eder.⁵⁸ Sihâk (Lezbiyenlik) eylemi de livâta gibi gayrimeşru’ bir eylemdir. Lezbiyenliğin tarihsel olarak ilk defa Kur’ân-ı Kerim’de helâk edilmiş kavimlerden biri olarak zikredilen ve Ad kavminin devamı olan “Ashâbü’r-ress”in kadınları arasında ortaya çıktığı ve Lût kavminde yaygınlık kazandığı rivayet edilmiştir.⁵⁹ Başka bir kaynağa göre lezbiyenlik, adını “Lesbos” isimli bir Yunan adasından alır ve Lesbos’lu kadın anlamına gelir. Lesbos, antik dönemde kötü bir şaire kadın olan Sappho (Sapfo)’nun memleketidir. Sapfo, yazdığı erotik şiirlerde kadınlara

⁵¹ Bkz. er-Razî, *Mefâtihu’l-ğayb*, 14/176-178; Şinkitî, *el-Azmu’n-Nemir Min Mecalisi’s-Şinkitî fi’l-Tefsir*, 3/1381.

⁵² Zehebî, *Kitabu’l-Kebâir*, 56; Ömer, *Mu’cemu’l-Lugati’l Arabiyyeti’l Muâsıra*, 1/1042; Salim Ögüt, “Sihâk”, *Diyanet İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 2009), 37/169.

⁵³ Ebû’l-Kasım Mahmûd b. Ömer el-Hârizmî Zemahşerî, *el-Keşşâf ‘an Hakâiki Gavâmid’i’t-Tenzil ve ‘Uyûni’l-Akâvili fi Vucûhi’t-Te’vîl*, (Beyrut: Daru’l-Küttübi’l-‘Arâbi, 1418/1998), 2/41; Ömer, *Mu’cemu’l-Lugati’l Arabiyyeti’l Muâsıra*, 1/1042.

⁵⁴ Ömer, *Mu’cemu’l-Lugati’l Arabiyyeti’l Muâsıra*, 1/1042; Ögüt, “Sihâk”, 37/169.

⁵⁵ Ebû’l-Kasım Mahmûd b. Ömer el-Hârizmî Ömer Zemahşerî, *Esâsu’l-Belâğa*, thk. Muhammed Bâsil ‘Uyûnu’s-Sûd, (Beyrut: Dâru’l-kutubi’l-‘İlmiyye, ts.),1/449.

⁵⁶ Muhammed b. el-Hasen b. Düreyd el-Ezdi el-Basrî İbn Düreyd, *Cemheretu’l-Luğa*, thk. Remzi Münir Ba’lebekî (Beyrut: Daru’l İlmi ve’l-Melâyin, ts.), 572-573; Ebû Nasr İsmâil b. Hammâd Cevherî, *Tacu’l Luğa ve Sihahu’l Arabiyye* (Kahire: Daru’l-Hadis, 1430/2009), 522; Luvîs Ma’Lûf, *el-Müncit* (Beyrut: Kasolikya Matbaası, ts.), 324; İbrahim Mustafa, vd., *el-Mu’cemül-Vasit* (Beyrut: y.y., ts.), 420.

⁵⁷ Hac 22/31; Mülk 67/11.

⁵⁸ İbn Düreyd, *Cemheretu’l-Luğa*, 572-573, Ma’lûf, *el-Müncit*, 324; Mustafa, vd., *el-Mu’cemül-Vasit*, 420. Ömer, *Mu’cemu’l-Lugati’l Arabiyyeti’l Muâsıra*, 1/1042.

⁵⁹ Kurtubî, *el-Câmi’ li-Ahkâmi’l-Kur’ân*, 15/413-414; Muhammed. b. Yûsuf b. Ali b. Yûsuf b. Hayyân el-Endelûsi Ebû Hayyân, *el-Bahru’l-Muhit* (Beyrut: Daru’l-Kitâbi’l ‘İlmiyye, 1413/1993), 6/457; Ögüt “Sihâk”, 37/169.

seslenen eşcinsel bir kadındır. “Sapfo”nun ismi, M.Ö. 6. yüzyılda yaşadığı Lesbos (günümüzdeki adıyla Midilli) Adası’nın isminden türemiştir.⁶⁰

5. Fuhuş

Fuhuş kelimesi, sözlükte, “haddi aşmak, aşırı derecede kötü söz ve davranış, büyük günah, edep ve ahlâka aykırı olan her türlü kötülük” anlamına gelmektedir.⁶¹ İbn Manzûr da fuhşu şöyle tarif eder: *أَلْفَاجِشَةُ مَا يَشْتَدُّ قُبْحُهُ مِنَ الذُّنُوبِ وَالْمَعَاصِي* “Günah ve isyanda uygunsuzluğu ve yakışsızlığı aşırı olan her hareket ve davranış, fuhuş demektir.”⁶² Terim olarak ise genellikle, “bir kadının evlilik dışında meslek edinerek veya başta para olmak üzere herhangi bir karşılık gözeterek vücudunu bir erkeğin cinsî tatminine sunması” anlamına gelir. Bunun yanında kadının kadınla ve erkeğin erkekle veya erkeğin bahsedilen şartlarda başka bir kadınla olan cinsî ilişkisi de fuhşun tanımına girer.⁶³

“Fuhş”, “فُحْشٌ” kelimesi, “ف ح ش”, “f-h-ş” kök harflerinden türemiş olup “فَحْشٌ” (fehaşe), “فَحْشٌ” (fehuşe) ve “يَفْحُشُ” (yefhuşu) fiillerinin mastarıdır.⁶⁴ Bu kökten türeyen “فُحْشَاءُ” “fahşâ”, “فَاحِشَةٌ” “fâhişe” ve “فَوَاحِشٌ” “fevâhiş” kelimeleri Kur’ân-ı Kerim’de farklı kalıplarda toplam yirmi dört yerde geçmektedir.⁶⁵ Zina kelimesinin ise farklı sûre ve âyetlerde türevleriyle birlikte toplam dokuz defa geçtiği⁶⁶ görülmektedir. Bu geçişler, “fuhuş” kavramının “zina” kavramından daha yaygın bir kullanım alanına sahip olduğunu göstermektedir. Hadislerde fuhuş kelimesinin “fâhiş”, “mütefahhiş”, “fâhişe”, “fevâhiş”, “fahhâş” gibi türevlerinin sıkça kullanıldığı görülmektedir.⁶⁷ Bunların bir kısmı, “bir söz ve davranışın ma’kul ve mutad ölçülerin dışına çıkıp aşırılığa kaçması” anlamını ifâde ederken⁶⁸ çoğu, “büyük günah, edepsizlik ve iffetsizlik” anlamlarını ifâde etmektedir. Ancak “fuhuş” ve “fâhişe” kelimeleri İslâmî literatürde insanın iffet ve hayâ sınırlarını aşan, dinen ve ahlâken yasaklanıp yerilen cinsî suçlar ve davranış bozukluklarını ifâde eden birer terim olarak yer almıştır.⁶⁹

6. Hz. Lût Kavminin Durumu

Kur’ân-ı Kerim’de, Lût kavminin livâtanın yaygınlık kazandığı ilk toplum olduğuna atıfla onların bu fiili işlemleri ve peygamberleri olan Hz. Lût’un kendilerini bu işten alıkoymaya yönelik uyarı ve öğütlerine kulak vermemeleri nedeniyle helâk edildiği

⁶⁰ Bilge Karasu, *Ne Kitapsız Ne Kedisiz ne Kaos gel’siz* (Ankara: Ayrıntı Basımevi, 2011), 7-8; Güven, *Lgbt+ Temel Kavramlar Atölye Kolaylaştırıcı Kılavuzu*, 9.

⁶¹ Cevherî, *Tacü’l Luğâ ve Sıhahü’l Arabiyye*, 873; Ebûl-Kâsım el-Hüseyn b. Muhammed er-Rağıp İsfahânî, *el-Müfredat fi Ğaribi’l- Kur’ân* (Beyrut: Dâru’l-Ma’rife, ts.), 626; Ma’Lûf, *el-Müncit*, 570; Mustafa, vd., *el-Mu’cemül-Vasit*, 675.

⁶² İbn Manzûr, *Lisânü’l- Arap*, 1056.

⁶³ Günay Tümer, “Lût”, *Diyanet İslâm Ansiklopedisi* (Ankara: TDV Yayınları, 2003), 13/209-211.

⁶⁴ Ömer, *Mu’cemu’l-Lugati’l Arabiyyeti’l Muâsıra*, 2/1675-1676.

⁶⁵ el-Bakara 2/169-268; Âl-i İmrân, 3/135; el-Nisâ 4/15-19-22-25; el-En’âm 6/151; el-A’râf 7/28-33- 80; el-Yûsuf 12/24; el-Nahl 16/90; el-İsrâ 17/ 32-78; el-Nûr 24/ 19-21; el-Neml 27/54; el-Ankebût 29/ 28- 45; el-Ahzâb 33/30; el-Şûrâ 42/37; el-Necm 53/32; el-Talâk 65/1; Abdülbaki, *el-Mu’cemu’l-mufehres li elfâzi’l-Kur’âni’l-Kerim*, 513.

⁶⁶ el-İsrâ 17/32; el-Furkân 25/68 ve el-Müntehine 60/12 sûrelerinde birer, el-Nûr sûresinin ikinci âyetinde iki defa ve üçüncü âyetinde dört defa olmak üzere toplam dokuz defa geçmektedir; Abdülbaki, *el-Mu’cemu’l-mufehres li elfâzi’l-Kur’âni’l-Kerim*, 332.

⁶⁷ İbnü’l-Esir, *En-Nihaye fi Ğaribi’l-Hadis ve’l-Eser*, 1/41.

⁶⁸ Ebû ‘ Abdillâh Muhammed b. İsmâ’il el-Buhârî, *el-Câmiu’s-sahih*, nşr. Muhammed Zühayr b. Nasr (Dimaşkî: Dâru Tavkiu’n-Necât, 1422/2001), “Edeb”, 38, 39, 48; Müslim, “Birr”, 73, “Selâm”, 11.

⁶⁹ Nebi Bozkurt, “Fuhuş”, *Diyanet İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 1996), 13/211-214.

bildirilmektedir.⁷⁰ Çünkü Lût kavmi, insan neslinin çoğalıp devam etmesi için gerekli olan cinsel ihtiyacı, Allah'ın çizdiği sınırların dışına taşıyarak insan neslinin kesilmesine sebebiyet verecek ve toplumu ifsâd edecek haram ve gayrimeşru' olan "livâta" fiiline yönelmişti.⁷¹ Kur'ân-ı Kerim, Lût kavminin işlediği "livâta" eylemini Hûd sûresinde "seyyie"⁷² Neml ve Ankebut sûrelerinde "fâhişe,"⁷³ Enbiya sûresinde "habâis"⁷⁴ ve Ankebut sûresinde "münker"⁷⁵ olarak nitelemektedir.

7. Hz. Lût'un Karısı

Kur'ân-ı Kerim'de, Hz. Lût'un karısının kavmiyle birlikte helâk edildiği beyân edilmektedir.⁷⁶ Çünkü Hz. Lût'un karısı, peygamber olan kocasının dinine değil, bağlı olduğu kavminin dinine inanıyor, itikâdî yönden kocasına ihanet ederek kavmine gizlice haberler taşıyor ve Hz. Lût'un evine gelen misafirleri kavmine gizlice bildiriyordu. Yüce Allah, bir âyet-i kerimede Hz. Nûh'un karısını, Hz. Lût'un karısı ile birlikte zikredip her ikisinin kocalarına yaptıkları ihaneti örnek vererek bildirmektedir.⁷⁷ Âyette geçen ve her iki peygamberin eşine isnat edilen ihanetten maksat, onların şirk ve nifak içinde yaşadıkları dinî bir ihanettir. Yoksa fuhuş ve iffetsizlik anlamında bir ihanet değildir. Bu konuda İbn-i Abbas, hiçbir peygamberin eşinin, iffet bakımından bir ihanette bulunmadığını ve hepsinin de iffetli olduğunu söylemiştir.⁷⁸

8. Lût Kavminin Eylemleri

Kur'ân-ı Kerim'e bakıldığında Lût kavmini Allah'ın gazabına uğratarak helâka götüren sebebin, sadece işledikleri livâta fiili ile münhasır olmadığı, "livâta" fiilinin yanı sıra bazı münker eylemleri de yaptıkları görülmektedir. Burada bunların bazılarını zikretmekte fayda mülâhaza edilmektedir. Ankebut sûresinin yirmi dokuzuncu âyetinde geçen "وَتَأْتُونَ فِي نَادِيكُمُ الْمُنْكَرَ" "*ve toplantılarınızda edepsizlikler yapacak mısınız!*"⁷⁹ "نَادِيكُمُ" "*nadiküm*" kelimesi, meclis ve toplantı yerini,⁸⁰ "مُنْكَرَ" "*münker*" kelimesi ise içinde Allah'ın rızası olmayan, sahih aklın veya şar'ın kötü ve menfûrlüğüne hüküm veren eylem ve söylemleri ifâde etmektedir.⁸¹

Bazı müfessir ve tarihçiler, mezkûr âyet-i kerimede "münker" olarak nitelenen Lût kavminin bazı eylemlerini aşağıdaki şekilde zikretmiştir:

1. Yollardan gelip geçen yolcuların yolunu kesiyor, onlara eziyet vererek alay ediyor ve yakaladıklarının ırzına geçiyorlardı.

⁷⁰ el-A'raf 7/80-84; el-Hûd 11/78-83; el-Enbiyâ 21/74; el-Şuarâ 26/161-174; el-Neml 27/54-58; el-Ankebût 29/28-35.

⁷¹ el-A'raf 7/80; el-Ankebût 29/29.

⁷² el-Hûd 11/78.

⁷³ el-Neml 27/54; el-Ankebut 29/28.

⁷⁴ el-Enbiya 21/74.

⁷⁵ el-Ankebut 29/29.

⁷⁶ el-A'raf 7/83; el-Şuarâ 26/171; el-Ankebût 28/32.

⁷⁷ el-Tahrim 66/10.

⁷⁸ Muhammed Ali Sabûnî, *Safvetu't-Tefasir* (Beyrut: Daru'l-Kur'ânî'l-Kerim, 1402/1981), 3/411; er-Razî, *Mefâtilu'l-ğayb*, 30/50; Kurtubî, *el-Câmi' li-Ahkâmî'l-Kur'ân*, 21/102-103.

⁷⁹ el-Ankebût 29/29.

⁸⁰ Cevherî, *Tacu'l Luğa ve Sıhahu'l Arabiyye*, 1125; İsfahânî, *el-Müfredat fi Ğaribi'l- Kur'ân*, 797.

⁸¹ İsfahânî, *el-Müfredat fi Ğaribi'l- Kur'ân*, 823; Ebû'l-Hasen Alî b. Muhammed b. Alî es-Seyyid eş-Şerîf el-Cürcânî, *Kitabu't-Ta'rifât* (Kahire: Dâru'l-Fadile, 1253), 354.

2. Yolun ortasında açık ve aleni olarak utanmadan (erkeğin erkekle) cinsel ilişkide bulunuyorlardı.
3. Kendi toplantı yerlerinde birbirlerinin gözü önünde erkek erkeğin ırzına geçiyordu.⁸²
4. Yoldan gelip geçen birini yakaladıklarında ona önce söver, onu döver, sonra onunla cinsel ilişkide bulunur ve buna karşılık olarak bir de ücret isterlerdi. Bu kavmin hâkimleri de failin lehine hüküm verirdi.⁸³
5. Onlardan her biri, içinde çakıl taşları bulunan bir kap ile yolun kenarında oturur, gelip geçenlere o çakıl taşlarını fırlatırlardı. Taşını birine isabet ettiren, o kişiyi götürüp onunla “livâta” yapmak için diğerlerine göre öncelikli sayılırdı.⁸⁴
6. Onlar, birbirlerine zulmediyor, birbirlerine sövüyor, meclislerinde yelleniyor, boyanmış elbiseler giyiyor, parmak uçlarına kınalar yakıyor, erkekler kadınların, kadınlar da erkeklerin elbisesine benzer elbiseler giyiyor, yoldan gelip giden herkesten vergiler alıyor ve bütün bunlarla birlikte Allah’a şirk koşuyorlardı.⁸⁵
7. Yoldan gelip geçenlere müstehcen besteler söyler, uçkur çözer (Avret yerlerini açar), düdük çalar ve buna benzer kötü davranışlarda bulunurlardı.⁸⁶

9. Hz. Lût’un Kavmine Olan Daveti ve Kavmiyle Mücadelesi

Kavmini Allah’a şirk koştuktan alıkoymak, küfürlerinden vazgeçirmek, aralarında tevhid akidesini hâkim kılmak için Sodom kenti ile çevresindeki kentlerde ikamet eden halkın irşâd ve ıslahı için elçi olarak gönderilen Hz. Lût, bazı kaynaklara göre kırk,⁸⁷ kaynakların ekseriyetine göre ise yirmi dokuz yıl boyunca⁸⁸ elçilik görevini üstlenmiştir. Üstlendiği tebliğ görevini yerine getirmek üzere onların doğru yola dönmelerine, Allah’a karşı gelmekten sakınmalarına,⁸⁹ kendisinin onlara gönderilen emin bir elçi olduğuna⁹⁰ bu nedenle kendisine itaat etmelerine ve bu yaptıklarından dolayı tevbe edip vazgeçmeleri gerektiğine, aksi takdirde Allah’ın gazabına giriftar olup yok olacaklarına dair uyarılarda bulunmuştur.⁹¹ Ancak Hz. Lût’un bu çağrı ve uyarılarına karşı kavmi, azgınlık ve sapkınlığını her gün daha da artırıyor ve Hz. Lût’u inkâr etmeye ve onun haber vermekte olduğu azâbı yalanlamaya devam ediyordu.⁹²

10. Lût Kavminin Helâkı

⁸² Taberî, *Tarihü'l-Ümeme ve'l-Mülûk (Tarihü't-Taberî)* 1/101-102; Sa'lebî, *Kıssasü'l-Enbiyâ*, 90; Ali b. Muhammed b. Ahmed el-Biblâvî el-İdrîsî el-Hüseynî Mesut Beğavî, *Tefsîru'l-Beğavî-Me'âlimu't-Tenzil* (Riyad: Dâru't-Tayyibe 1409), 8/180; Kurtubî, *el-Câmi' li-Ahkâmi'l-Kur'ân*, 6/240; Köksal, *Peygamberler Tarihi*, 253.

⁸³ Taberî, *Tarihü'l-Ümeme ve'l-Mülûk (Tarihü't-Taberî)*, 1/104-102; Kurtubî, *el-Câmi' li-Ahkâmi'l-Kur'ân*, 14/359; Köksal, *Peygamberler Tarihi*, 253.

⁸⁴ Beğavî, *Tefsîru'l-Beğavî-Me'âlimu't-Tenzil*, 6/240; Kurtubî, *el-Câmi' li-Ahkâmi'l-Kur'ân*, 14/ 359.

⁸⁵ Kurtubî, *el-Câmi' li-Ahkâmi'l-Kur'ân*, 14/359.

⁸⁶ Kurtubî, *el-Câmi' li-Ahkâmi'l-Kur'ân*, 16/359; Ebû'l-Fidâ İsmâ'il b. Ömer İbn Kesîr, *Tefsîru'l- Kur'âni'l-Azim* 6/250.

⁸⁷ Mehmet Kemal Atik, “Kur’ân’da Lût Kavmi ve Düşündürdükleri”, *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 2 (1988), 287-308.

⁸⁸ Ebu'l-Hasan b. Hüseyin Mesûdî, *Murucuzzeheb ve Madinu'l-cevher*, thk. Muhammed Muhyuddin Abdülhamid (Beyrut: Daru'l-Fikr, 1393/1973), 46; Köksal, *Peygamberler Tarihi*, 255.

⁸⁹ el-Şuarâ 26/163-61; el-Hûd 11/77; el-Hicr 15/69.

⁹⁰ el-Şuarâ 26/162

⁹¹ Taberî, *Tarihü'l-Ümeme ve'l-Mülûk (Tarihü't-Taberî)*, 1/102; Sa'lebî, *Kıssasü'l-Enbiyâ*, 90.

⁹² el-Ankebut 29/29.

Hız. Lût'un kıssası, tarihin seyri içerisinde meydana gelen ender kıssalardan biridir. Yüce Allah, dillere destan olmuş bu kıssayı, ibret ve ders alınsın diye Kur'ân-ı Kerim'in farklı sûre ve âyetlerinde nüansla (ince ayırım) zikretmekte⁹³ ve o kavmin helâk ediliş sebeplerini ise o memleket halkının ilâhî emirleri dinlemeyerek dinin sınırlarını aşır yoldan çıkmaları,⁹⁴ daha evvel âlemlerden hiç kimsenin yapmadığı fuhşiyatı yapmaları,⁹⁵ kadınları bırakarak erkeklere yönelmeleri,⁹⁶ Hız. Lût'a isyan edip onu yalanlamaları,⁹⁷ zalim, müfsit,⁹⁸ mücrim ve müsrif,⁹⁹ haddi aşan¹⁰⁰ ve kötü işler yapan, günahkâr, fâsık bir toplum olmaları¹⁰¹ şeklinde sıralamaktadır.

Hız. Lût'un bütün uyarılarına rağmen kavminin erkeklerinin işledikleri ters ilişkiyi bir yaşam biçimi haline getirmeleri ve aynı eylemi gün geçtikçe içlerinde daha da yaygınlaştırmış olmaları nedeniyle Allah, onların helâk ediliş zamanını Hız. Lût'a: *أَنْ ذَاكَ: هَؤُلَاءِ مَقْطُوعٌ مُصْبِحِينَ* "Sabaha çıkarlarken mutlaka onların kökleri kesilmiş olacaktır" ¹⁰² âyetiyle bildirmiştir. Böylece Allah, o kavmi, toptan helâk etmek ve onların aleyhinde ilâhî hükmünü icra etmek üzere melekleri görevlendirdi.¹⁰³ Bazı tefsir ve tarih kaynaklarında görevlendirilen meleklerin sayısı Cebrâil ile beraber on olarak geçse de müfessir ve tarihçilerin ekseriyeti, Cebrail, Mikail ve İsrail olmak üzere üç meleğin görevlendirildiğini söylemektedir.¹⁰⁴ Meleklerin Hız. Lût'un evine geldikleri gece evinin önünde toplanan o kavmin insanları, eve girmek için evin kapısını zorlayarak içeri girmeye ve konuklara ulaşmaya çalışmışlardı. Konuklarının melek olduğunu bilmeyen ve kavminin onlara sarkıntılık edebileceğini düşünen Hız. Lût, çok kaygılanmış ve "Bu çetin bir gündür"¹⁰⁵ diyerek üzüntüsünü ve çaresizliğini belirtmiştir. Kavminin bu anormal ve aşırı baskılarına karşı misafirlerini korumak amacıyla kavminin kızlarını kendi kızları yerinde kabul eden Hız. Lût, Kur'ân'ın ifâdesiyle onlara "Ey kavmim, işte kızlarım, onlar sizin için daha temiz! Allah'tan korkun, konuklarımın yanında beni rezil etmeyin! İçinizde akı başında bir adam yok mu sizin?"¹⁰⁶ dedi. Hız. Lût, âyetin bu ifâdesiyle onları, cinsel istek ve arzularını meşru' ve ahlâkî yollardan karşılamaya çağırır. Bu çağrı ile onların içinden bu sözden anlayıp bu taşkınlıkları önleyecek birini arıyordu. Ancak içlerinde böyle biri yoktu. Hız. Lût'un bu teklifini benimsemeyen kavmi "Senin kızlarında bizim bir hakkımız olmadığını biliyorsun. Ve sen bizim ne istediğimizi elbette bilirsin"¹⁰⁷ diyerek teklifini

⁹³ el-A'raf 7/80-84; el-Hûd 70-83; el-Hicr 15/59-77; el-Hac /43-44; el-Şu'arâ 26/160-174; el-Neml 27/54-58; el-Enbiyâ 21/73-75; el-Ankebût 29/27-99.

⁹⁴ el-Ankebût 29/34.

⁹⁵ el-A'raf 7/80.

⁹⁶ el-A'raf 7/81.

⁹⁷ el-Şuarâ 26/160; el-Hakka 69/10.

⁹⁸ el-Ankebût 29/30-31.

⁹⁹ el-Hicr 11/58; el-Neml 27/55.

¹⁰⁰ el-Şuarâ 26/166.

¹⁰¹ el-Enbiya 21/74.

¹⁰² el-Hicr 15/66.

¹⁰³ el-Hicr 15/60.

¹⁰⁴ Taberî, *Tarihü'l-Ümami ve'l-Mülûk (Tarihü't-Taberî)*, 1/102; Sabûnî, *Safoetu't-Tefasir*, 2/112; Kurtubî, *el-Câmi' li-Ahkâmi'l-Kur'ân*, 11/157; Köksal, *Peygamberler Tarihi*, 1/12; Elmalılı, *Hak Dini Kur'ân*, 4/2800; Ömer Faruk Harman, "Lût", *Diyanet İslâm Ansiklopedisi* (Ankara: TDV Yayınları 2003), 27/227-228.

¹⁰⁵ el-Hûd 11/77.

¹⁰⁶ el-Hûd 11/78.

¹⁰⁷ el-Hûd 11/79.

reddettiler. Bunun üzerine melekler Hz. Lût'a güvence vererek şöyle dediler: “Ömrüne and olsun ki onlar (şehvetten) gözleri dönmüş halde sarhoşlukları içinde bocalayıp duruyorlar.”¹⁰⁸

Kavminin bu azgınlığını gören ve onların doğru yola geleceğine dair tüm ümidini kaybeden Hz. Lût “Keşke size yetecek bir gücüm olsaydı veya sağlam bir yere sığınabilseydim!”¹⁰⁹ dedi. Hz. Lût’un “Rabbim, şu bozguncu kavme karşı bana yardım et,”¹¹⁰ “Beni ve ailemi bunların yaptıklarından kurtar”¹¹¹ şeklindeki duasına icabet eden yüce Allah, kötü emellerini gerçekleştirmek üzere Hz. Lût’un evinde konuk olarak bulunan elçi meleklerle sarkıntılık yapmak üzere koşarak gelen¹¹² o kavmin yaptıklarına karşılık ilâhî bir mucize ile ¹¹³ veya Cebraîl’in Allah’ın izniyle kanadını yüzlerine çarpmasıyla onların gözlerini silme kör etmiş ¹¹⁴ ve onlar Hz. Lût’un evine nasıl gireceklerini göremez hale gelmişlerdir.¹¹⁵

Kur’ân-ı Kerim’e baktığımızda “livâta” gibi kötü bir fiili kendileri için adeta kimlik haline getiren, hatta helâk olacakları günde bile Hz. Lût’un evindeki misafirlerle cinsel ilişkide bulunmak için birbirlerini müjdeleyerek koşup gelen¹¹⁶ Lût kavmini, Allah’ın, önce korkunç bir sesle,¹¹⁷ sonra içinde dört bin insanın yaşadığı¹¹⁸ memleketlerinin altını üstüne getirmek ve daha sonra da üzerlerine balçıktan pişirilmiş taşlar yağdırmak sûretiyle üç çeşit azapla¹¹⁹ ta’zip ederek onları helâk ettiği görülmektedir.¹²⁰ Böylece Lût kavmi, inançsızlık ve ahlâksızlığın cezasını çekerek tarihin sahnesinden silinip gitmiştir.¹²¹ Hûd sûresinin 83. âyetinin son cümlesi, Lût kavminin yaşadığı inançsızlık ve ahlâksızlığı yaşayan herkesin başına bu tür felâketlerin gelebileceğine işaret etmektedir.¹²²

11. Hadisler

“Livâta” fiilinin hadislerde yer edindiği görülmektedir. Buna birkaç örnek verecek olursak: Hz. Peygamber, Hûd sûresinin 80. âyetinde geçen Hz. Lût’un temennisini dile getirmiş ve aynı sûrenin 83. âyetini okuyunca da “livâta” yapanların melûn olduklarını¹²³ belirterek “iki erkeğin birbiriyle eşcinselliği bir zınadır”¹²⁴ demiştir. Yine “Ümmetim hakkında en çok korktuğum şey, livâta suçunu işlemeleridir. Livâta faillerini bulursanız, üsttekini ve

¹⁰⁸ el-Hicr 15/72.

¹⁰⁹ el-Hûd 11/80.

¹¹⁰ el-Ankebût 29/30.

¹¹¹ el-Şu’ara 25/169.

¹¹² el-Hûd 11/78.

¹¹³ Muhammed Tahir İbn Âşûr, *Tefsîru’t-tahrîr ve’t-tenvir* (Tunus: ed-Dâr et-Tünesiye li’n-Neşr, 1984), 27/205.

¹¹⁴ el-Kamer 54/37.

¹¹⁵ Muhammed. b. Cerir Taberî, *Camiu’l-Beyân, an Tevî’li-Ayi’l Kur’ân* (Kahire: Müessesetu’r-Risale, 1422/2001), 12/496; er-Razî, *Mefâtihu’l-ğayb*, 29/61; Kurtubî, *el-Câmi’ li-Ahkâmî’l-Kur’ân*, 20/101.

¹¹⁶ el-Hûd 11/78; el-Hicr 15/67.

¹¹⁷ el-Hicr 15/73.

¹¹⁸ Taberî, *Tarihü’l-Ümeme ve’l-Mülûk (Tarihü’t-Taberî)*, 105; Ebü’l-Hasen Alaüddin Alî. b. Muhammed b. İbrâhîm el-Bağdâdî Hazin, *Tefsîrü’l-Hâzin* (Beyrut: Daru’l-Kutubi’l-İlmiye. 1425/2004), 2/497.

¹¹⁹ er-Razî, *Mefâtihu’l-ğayb*, 19/208; Ahmed Mustafa Merâğî, *Tefsîru’l-Merâğî* (Mısır: Şirketu Mektebeti ve Matbaati Mustafa el-Bâbî el-Halebî ve Evladihi, 1365/1946), 14/37.

¹²⁰ el-Hicr 15/74.

¹²¹ Beydâvî, *Envâru’t-Tenzîl ve Esrâru’t-Te’vîl*, 3/144; Hazin, *Tefsîrü’l-Hâzin*, 2/497.

¹²² Beydâvî, *Envâru’t-Tenzîl ve Esrâru’t-Te’vîl*, 3/144; Hayrettin Karaman, vd., *Kur’ân Yolu* (Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2020), 3/183-184.

¹²³ Tirmizi, “Hudûd”, 24, (No. 1528).

¹²⁴ Beyhakî, *es-Sünenü’l-kübrâ*, 8/233; Muhammed b. Ali b. Muhammed Şevkânî, *Fethu’l-kadîr el-câmi’ beyne feniiyyi’r-rivâyeti ve’d-dirâyeti min İlmî’l-tefsîr* (Beyrut: Dâru’l-Ma’rife, 1428), 131.

alttakini birlikte recmediniz”¹²⁵ ve başka bir rivayette de: “Ahir zamanda ümmetinden bir topluluk erkekleri erkeklerle, kadınları kadınlarla (eşcinsel ilişki ile) yetinecek, böyle olduğu zaman Allah’ın Lût kavmine taş yağdırdığı gibi azabını bekleyin!”¹²⁶ diye buyurmuştur.

12. İslâmiyet’in İlk Asırlarında Lûtîlik Yapanlara Verilen Cezalar

Kur’ân’da ve Hadis-i Şeriflerde yer alan ifâdelerden hareketle İslâm âlimleri, “livâta”nın uhrevî cezasının yanı sıra dünyevî cezayı da gerektiren bir eylem olduğu konusunda görüş birliğine varmışlardır. Livâta fiilinin Asr-ı Saadet’te ve Sahabe Dönemi’ndeki durumuna bakacak olursak: Hz. Peygamber’in döneminde “livâta” fiiline rastlanılmadığı için buna herhangi bir ceza uygulaması yapılmamıştır.¹²⁷ Hz. Ebubekir Dönemi’nde, Şam ve etrafındaki bazı Arap kentlerinde “livâta” fiili yaygınlaşmıştır. O dönemde el-Fucâe adındaki bir adamın bu şeni’ fiili işlediğini öğrenen Hâlid b. Velid, bu hususta Hz. Ebu Bekir’e mektup yazarak bununla ilgili ne yapılması gerektiğini sorduğunda Hz. Ebu Bekir, Hz. Peygamber’in ashabını toplayarak bu hususta onlarla istişare yapmıştır. Yapılan istişare toplantısının sonunda Hz. Ali, böyle kötü bir fiili bir ümmetin dışında bu güne kadar herhangi bir ümmetin Allah’a isyan ederek işlemediğini, bu günahı işleyen ümmete de Allah’ın bilinen cezayı verdiğini, dolayısıyla bu işi yapanın ateşle yakılması gerektiğini söylemiştir. Bunun üzerine ashap, bu fiili işleyenin ateşle yakılması hususunda görüş birliğine varmıştır. Sahabenin bu görüşü doğrultusunda Hz. Ebu Bekir, Hâlid b. Velid’e, bu kişinin ateşle yakılmasını emreden mektubu yazmıştır. Bu emir gereğince Hâlid b. Velid de o şahsı ateşle yakarak cezalandırmıştır. Daha sonra İbn Zübeyir (halifeliği döneminde), Hişam b. Velid ve Irak’ta da Hâlid el-Kasrî gibi yetkililer de bu işi yapanları yakarak cezalandırmıştır.¹²⁸

Burada bir hususu belirtmekte fayda mülâhaza etmekteyiz. Bu çalışmamızda ele alınan “livata” kavramı, “livata” fiilini işleyen Lût kavmi ile günümüz dünyasında aynı fiili işlemekte olan Lûtîleri (eşcinselleri) yani hemcinsleriyle cinsel ilişkide bulunanları kapsamaktadır. Fitri (yaratılış) olarak dünyaya gelen ve fıkıh literatüründe iki grup olarak değerlendirilen “hünsa vazih” yani erkeklikle dişilik belirtilerine birlikte sahip olmakla beraber biri diğerine baskın olan (erkek veya kadın olduğuna kolayca hükmedilebilen), “hünsa-i gayr-i müşkil” ile hangi cinsten olduğuna kolayca hükmedilemeyecek tarzda erkeklik ve dişilik organına birlikte sahip olan veya bu organlardan hiçbirini taşımayan ve “hünsa-i müşkil”¹²⁹ olarak adlandırılan kimselerin bu kapsamın dışında oldukları, çalışmamızın bir makale çalışması ve sözcük sayısının da sınırlı olması nedeniyle bu konu detaylı olarak ele alınmamıştır.

13. Lût Kavmi ve Günümüz

¹²⁵ İbn Mace, “Hudûd”, 12, (No. 2562); Tirmizi, “Hudûd”, 24, (No. 1529); Şevkânî, *Fethu’l-kadîr el-câmi’ beyne feniyyi’r-rivâyeti ve’l-dirayeti min İlmi’l-tefsîr*, 131.

¹²⁶ Kurtubî, *el-Câmi’ li-Ahkâmî’l-Kur’ân*, 9/189; Ebû Hayyân, *el-Bahru’l-Muhit*, 5/250.

¹²⁷ Şevkânî, *Fethu’l-kadîr el-câmi’ beyne feniyyi’r-rivâyeti ve’l-dirayeti min İlmi’l-tefsîr*, 131.

¹²⁸ Numan İbn Seyyid Mahmut Efendi Alûsîzâde, *Galiyetü’l-Meva’iz* (Mısır: Miriye Matbaası, 1301), 2/4; Kurtubî, *el-Câmi’ li-Ahkâmî’l-Kur’ân*, 9/275; Şevkânî, *Fethu’l-kadîr el-câmi’ beyne feniyyi’r-rivâyeti ve’l-dirayeti min İlmi’l-tefsîr*, 132; Ebû Hayyân, *el-Bahru’l-Muhit*, 4/336; Muhammed Tahir İbn Âşûr, *Tefsîru’t-tahrîr ve’t-tenvîr* (Tunus: ed-Dâr et-Tunesiye li’n-Neşr, 1984), 8/232-234; Şinkitî, *el-Azmu’n-Nemir Min Mecalisi’s-Şinkitî fi’l-Tefsîr*, 3/1383.

¹²⁹ es-Seyyid el-bekrî, *İlanetu’t-Talibin* (Mısır: Darı İhyail Küttübi’l-Arâbiyye, 1298; Orhan Çeker, “Livâta”, *Diyanet İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 1998), 18/491-492.

Bu başlık altında Lût kavmi tarafından yapılan eylemler ile günümüz dünyasında yapılan benzer eylemler ele alınacaktır.

Lût kavminin işlediği ve Arap diliyle “sihâk”, “livâta” ve “fuhuş” kavramlarıyla ifâde edilen bu eylemler, günümüzdeki dilde “LGBT” kavramıyla ifâde edilmektedir. Bu kavramda geçen “L” harfi, “lezbiyenlik” (kadının kadını), “G” harfi, “gay” (erkeğin erkekle), “B” harfi, “biseksüellik” (kişinin hem kendi cinsine hem de karşı cinsle ilgi duyması) ve “T” harfi, “transseksüellik” (cinsiyet değiştirmek) kelimelerinin anlamını ihtiva eden baş harflerinden müteşekkil bir kısaltmadır.¹³⁰ LGBTİ+ ise Lezbiyen, Gey, Biseksüel, Trans ve İnterseks kimliklerinin baş harflerinden oluşan kısaltmadır.¹³¹ Bu tanımlar dışındaki cinsel yönelim ve cinsiyet kimliklerini kapsama açısından son yıllarda bu kısaltmanın sonuna “daha fazlası” anlamında (+) işareti de konulmuştur. (+) işareti, cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği çeşitliliğinin bu kısaltmada yer alan kimliklerden çok daha fazlası olduğuna işaret etmektedir.¹³² Travestilik kavramı da kişinin dış görünüşüyle ve davranışlarıyla karşı cinsle ait olma isteğini ifâde eder. Travestiler, karşı cinsin giydiği kıyafetleri giymekten, ait olmak istediği cinsin davranışını sergilemekten zevk alan kimselerdir.¹³³

Cinsel yönelimde, insanların cinsel beraberlikleri için üç ana tercih söz konusudur. Bunların alt kategorileri bulunmakla birlikte günümüzdeki dilde şöyle geçmektedirler: Eşcinsellik, Heteroseksüellik ve Biseksüellik. Kişinin kendi cinsiyetinden birine yönelmesi eşcinsellik, kişinin karşı cinsiyetten birine yönelmesi heteroseksüellik, kişinin her iki cinsiyete de yönelmesi biseksüelliktir. Buna göre: Eşcinsel yönelimli bireyler “gay” ya da “lezbiyen” denilir. Eşcinsel terimi, homoseksüel kelimesinin Türkçe karşılığı olarak hem kadın eşcinseller hem de erkek eşcinseller için kullanılmakla birlikte günlük hayatta daha çok erkek eşcinselleri ifâde ettiğinden erkek eşcinseller için “gay”, kadın eşcinseller için “lezbiyen” isimleri kullanılır. İslâm hukukunda erkekler arasındaki eşcinsellik “livâta” sözcüğüyle ifâde edilirken; kadınlar arasındaki eşcinsellik kelimesi, “sihâk” sözcüğüyle ifâde edilmektedir.¹³⁴

Gay/gey kavramı, 1970’lerde “Gay Kurtuluş Hareketi” ile birlikte ortaya çıkmıştır. Bu kelimenin Türkçeye, İngilizceden olduğu gibi alınması, 1980’lere rastlar. 1999’da “Türkiyeli Eşcinseller Buluşması” sonrasında “gay” Türkçeleştirilerek “gey” olarak kullanılmaya başlanmıştır. “Gey” kelimesi, Eylül 2006 tarihinden itibaren de TDK elektronik sözlüğüne “erkek eşcinsel” olarak geçmiştir.¹³⁵

Takriben günümüzden dört bin sene önce¹³⁶ yaşayan Lût kavminin işlediği “livâta” “sihâk” ve “fuhuş” gibi gayrimeşru’ eylemler, onların helâk edilmesiyle bitmemiştir. Bu gayrimeşru’ eylemler, ahsen-i takvimde yaratılan insanın fıtratına (halkiyet) ve doğal tabiatına kesin olarak aykırıdır. Nitekim yüce Allah, A’raf sûresinin 80, Neml sûresinin 54 ve Ankebût sûresinin 28. âyetlerinde Lût kavmini fahişelikle; Ankebut sûresinin 29. âyetinde ise onları münker işler yapmakla nitelemektedir. Onların yaptıkları o münker işler, makalemizin “Lût Kavminin Eylemleri” başlığı altında maddeler halinde

¹³⁰ Karasu, *Ne Kitapsız Ne Kedisiz ne Kaos gel’siz*, 9; *Türk Dil Kurumu Sözlükleri*, “Eşcinsellik”.

¹³¹ Güven, *Lgbt+ Temel Kavramlar Atölye Kolaylaştırıcı Kılavuzu*, 8.

¹³² Güven, *Lgbt+ Temel Kavramlar Atölye Kolaylaştırıcı Kılavuzu*, 8-9.

¹³³ Karasu, *Ne Kitapsız Ne Kedisiz ne Kaos gel’siz*, 9; *Türk Dil Kurumu Sözlükleri*, “Travesti”.

¹³⁴ Karasu, *Ne Kitapsız Ne Kedisiz ne Kaos gel’siz*, 6-8.

¹³⁵ Karasu, *Ne Kitapsız Ne Kedisiz ne Kaos gel’siz*, 6-8.

¹³⁶ Tantâvî, *el-Cevahir*, 13/88.

zikredilmiştir. Bu mezkûr eylemlere bakıldığında Lût kavminin yaptığı eylemler ile günümüz dünyasında ve toplumun bazı kesimlerinde yapılan eylemler örtüşmektedir.

Lût kavmi tarafından yapılan mezkûr eylemlerin günümüz dünyasına sirayet ettiği ve bu tür eylemlerin alenen işlendiği bilinmektedir. Örneğin, dünyanın birçok yerinde faaliyetlerini sürdürmekte olan “LGBTİ+’li birlik, grup ve bunlar gibi bazı kişiler tarafından “homoseksüellik”, “lezbiyenlik” ve “fuhuş” gibi eylemlerin yapıldığı ve bu tür eylemlerin toplumun bazı kesimlerinde yaygınlık kazandığı,¹³⁷ dolayısıyla insanların, özellikle de bazı gençlerin bu tarz eylemlere yöneldiği, hatta bazı erkeklerin kadın, bazı kadınların da erkek olarak yaşamak istedikleri için ameliyatlara cinsiyet değiştirdiği bilinmektedir.¹³⁸ Son zamanlarda Batılı ülkeler ve Müslüman olmayan birçok ülkede erkeğin erkekle, kadının kadınla evlenmesi meşru’ ve normal karşılanmakta İslam’ın ahlâkî değerlerine aykırı davranan LGBTİ+’li birlik, grup ve dernekler, yaygın olmamakla birlikte bu tip evlilik faaliyetlerini yapmaktadırlar.¹³⁹

Nüfusunun ekseriyeti Müslüman olan ülkelerde dahi Batı’nın zihniyet ve yaşantı tarzına has olan her çeşit giyim ve kuşamın örnek alınarak moda ve ilerici adı altında benimsendiği,¹⁴⁰ erkekler ile kadınların benzer ve aynı kıyafetle gezip dolaştığı görülmektedir.¹⁴¹ Hadis-i Şeriflerde kılık kıyafette karşı cinse duyulan özentî lanetlenmiştir.¹⁴² Ancak çağdaşlık ve medeniyet göstergesi olarak addedilen bu tarz giyim ve yaşam biçimi günümüz dünyasında son derece revaçtadır.

İslam dini, aralarında hiçbir mahremiyet bağı veya sahih bir nikâh akdi bulunmayan erkek ve kadınların birlikte yaşamalarını dinen yasak ve haram kılmıştır. Böyle bir birlikteliğin doğuracağı tehlikeli sonuçlara dikkat çeken Hz. Peygamber “Çünkü böyle bir durumda üçüncüleri şeytandır”¹⁴³ buyurmuştur. Bu peygamberî ifâdeyi teyiden, çağımızın önde gelen rûh bilimcilerinden psikanalist, sosyolog ve filozof Erich Fromm (ö. 1980), “karşıt cinsler arasındaki duvarın yıkılması durumunda duygusal ilişkilerin karşı konulmaz bir cinsel isteğe dönüşmesinin kaçınılmaz olduğunu, bu cinsel isteğin tek amacının da birleşmek olduğunu, bu tür ilişkilerin ise düşünüldüğünün tersine süreklilik arz etmediği gibi utanç verici, hayal kırıklığı, nefret ve düşmanlıkla noktalandığını” söylemektedir. Böylesine olumsuz bir biçimde sonuçlanan ilişkiler, doğal olarak kişisel ve toplumsal sorunlara neden olmaktadır. Bu tür ilişkilerin sebep olduğu rûhsal bunalımlar, aileden kopmalar, kötü alışkanlıklar, çocuk denilecek yaşta ortaya çıkan gebelikler, terk edilmiş gayr-i meşrû’ çocuklar ve intiharlar, insanlık için felâket sayılan sayısız sorunlardan yalnızca birkaçıdır.¹⁴⁴ Bütün bunlardan daha önemlisi, toplum olarak böyle olumsuz hadiselerle dolu olan bir ortamda, amacı insanların her iki dünya saadetine temin etmek olan İslâm dininin getirmiş olduğu kural ve kaidelerden uzak, tüm

¹³⁷ Ahmet Kalkan, “Fuhuş/Zinâ”, *Kur’ân Kavramları Ansiklopedisi* (Erişim 17 Haziran 2024), 312.

¹³⁸ Okan Kılınç vd., “Cinsiyet Değişikliğinin Adli Tıp Açısından Değerlendirilmesi: Dört Olgu Sunumu”, *Akdeniz Tıp Dergisi* 10/1 (Ocak 2024), 165-171; Ahmet Kalkan, “Fuhuş/Zinâ”, *Kur’ân Kavramları Ansiklopedisi* (Erişim 17 Haziran 2024), 312.

¹³⁹ CNN Türk com, “İstanbul’da eşcinsel evlilik” (Erişim 10 Kasım 2024); Haberler.com, “İstanbul’da İlk Eşcinsel Evlilik” (Erişim 10 Kasım 2024); Gerçek Taraf, “İzmir’de Eşcinsel İki Erkek Evlendi” (Erişim 10 Kasım 2024).

¹⁴⁰ Kalkan, “Fuhuş/Zinâ”, 428-429

¹⁴¹ Kalkan, “Fuhuş/Zinâ”, 428-429

¹⁴² Ebû Dâvûd, *Libâs* 28; Buhârî *Libâs* 62.

¹⁴³ Buhârî, “Nikâh”, 111, “Cihad”, 140; Müslim, “Hac”, 424. Tirmizî, “Radâ”, 16, “Fiten”, 7.

¹⁴⁴ Erich Fromm, *Sevme Sanatı*, çev. Iştan Gündüz (y.y: Say Yayınları, 1985), 58-59; Ahmed Özalp, “Flört”. *Şamil İslâm Ansiklopedisi* (Erişim 20 Haziran 2024).

mânevî değerlerden, edeb ve hayâdan yoksun olan böyle bir çarkın içinde yaşayan insanların ve özellikle gençlerin çoğu tarafından Allah korkusu ve takvâ gibi kavramların para ve dünya menfaati kadar önemsenmemesidir.¹⁴⁵

Hülâsa, bugün içinde yaşadığımız dünyadaki önemli sorunların başında eşcinsellik ve bu tarz ilişkiler gelmektedir. Buna göre günümüz dünyasında bazı birlik, grup ve şahısların da müptela olup yaptıkları bu kötü fiillerin boyutunun Lût kavminin yaptığı toplumsal eylemlerden çok farklı olmadığı görülmektedir. Buna göre erkeğin erkekle, kadının kadınla evlenmesinin normal görüldüğü¹⁴⁶ ve bugünkü dünyamızın sapıklık ve azgınlıkta, Lût kavminin helâk edilmesine sebep olan dünyadan farklı olmadığını görüp düşünmek gerekir. Çünkü Hûd sûresinin seksen üçüncü âyetinin son cümlesi,¹⁴⁷ Lût kavminin yaşadığı inançsızlık ve ahlâksızlığı yaşayan herkesin başına bu tür felâketlerin gelebileceğine işaret etmektedir.¹⁴⁸

Tüm bu eylemler ve olumsuz sonuçlarından bireylerin ve toplumun korunmasının yolu elbette başta devlet yetkilileri, din adamları, toplumun kanaat önderleri, aileler ve ebeveynlerden geçmektedir. Kur’ân-ı Kerim, kavminin kötü eylemlerine karşı çıkan Hz. Lût ile ona iman edenlerin, kavmi tarafından “temizlik düşkünü” insanlar nitelemesiyle aşağılanıp dışlandıklarını,¹⁴⁹ hatta sürgün edilmekle tehdit edildikleri halde Hz. Lût’un mücadelesinden taviz vermeksizin sonuna kadar devam ettiği yönündeki kararlılığını bize örnek göstermektedir.¹⁵⁰

Amacı nesillerin muhafazası ve sağlıklı bir toplum yapısının oluşturulması olan İslâm dini, evlilik dışı her türlü gayrimeşru’ cinsel ilişkiyi (livâta, lezbiyenlik ve zina gibi) “fuhuş” olarak niteleyerek kesinlikle haram kılmış ve bu fiiller hakkında da cezâi müeyyideler koymuştur. Aynı şekilde insanı cinsel yönden harama sevk eden her türlü davranış ve yolları da haram kılmıştır.¹⁵¹

Sonuç

Yüce Allah, insanları akıl ve irade sahibi olarak yarattığı için onlara yapacaklarında seçme şansı da vermiştir. Akıllı ve iradeli olan insan, sonuçlarına katlanmak şartıyla canının istediği her şeyi yapabilir. Kur’ân-ı Kerim’de iyi veya kötü ne yapılacaksa sonucunun da ne olacağı açıkça belirtilmiş ve insanlar uyarılmıştır. Buna rağmen eğer kişi yanlışta ısrar ediyorsa o sonuca katlanmaya hazır demektir ya da o sonucu kendisi davet etmektedir. İşte Lût Kavmini oluşturan insanlar, o zamana kadar başka hiçbir topluluğun o derece aşırılığa ulaşmadığı eşcinselliği kendileri için yaşam tarzı olarak benimsemiş, kadınları hep geri planda tutmuştur.¹⁵² Onlar kadınlarla çoğunlukla evlenmemiş, evlenenler de eşlerini ihmal etmiş yahut onlarla ters ilişki kurmuşlardır. Buna mukabil Allah da ceza olarak onları helâk etmekle birlikte yaşadıkları kentleri de harap ederek kentlerin altını üstüne getirmiş;¹⁵³ sonraki nesillerin onlardan geriye kalan kalıntılara ibretle

¹⁴⁵ Diyanet İşleri Başkanlığı (DİB), “Basın Açıklaması” (10 Kasım 2024).

¹⁴⁶ Haberler.com, “İstanbul’da İlk Eşcinsel Evlilik”; Gerçek Taraf, “İzmir’de Eşcinsel İki Erkek Evlendi”.

¹⁴⁷ el-Hûd 11/82.

¹⁴⁸ Beydâvî, *Envârü’t-Tenzîl ve Esrârü’t-Te’vîl*, 3/144; Zemahşerî, *el-Keşşâf ‘an Hakâiki Çavâmidü’t-Tenzîl ve ‘Uyûni’l-Akâvîli fi Vucûhi’t-Te’vîl*, 223; Neseî, *Medariku’t-Tenzîl ve Hakaiku’t-Te’vîl*, 77.

¹⁴⁹ el-A’raf 7/82.

¹⁵⁰ el-Şuarâ 26/167.

¹⁵¹ el-İsra 17/32; en-Nûr 24/30-31; el-Ahzab 33/32-33; Elmalılı, *Hak Dini Kur’ân Dili*, 6/3920-3921.

¹⁵² Araf 7/80-81.

¹⁵³ Hûd 11/82.

bakmalarını¹⁵⁴ ondan ders almalarını¹⁵⁵ ve bu gibi ibret verici felaketlerin sebep ve sonuçları üzerinde düşünmelerini istemiştir. Kur'an-ı Kerim'de çeşitli vesilelerle insanlardaki ve diğer canlılardaki cinsiyet farklılıklarına vurgu yapılarak¹⁵⁶ kadın veya erkek olarak yaratılan her bireyin kendi özelliklerine uygun davranışlarda bulunması istenmiştir. Hz. Peygamber de kadına benzemeye çalışan erkekleri ve erkeğe benzemeye çalışan kadınları lanetle anarak¹⁵⁷ insanlardan cinsel kimlik noktasında kendilerine yaratıcı tarafından biçilen role göre hareket etmelerini istemiştir. Bununla birlikte, tarihi süreçte birçok toplumda bedensel kimliklerinin gereklerine aykırı davranışlar var olagelmıştır. Hiç şüphesiz bunun en ileri derecesi cinsel tatmini hemcinslerinde arayan homoseksüeller ve lezbiyenlerdir.

Lût kavmi, hulkiyet (yaratılış) kavramıyla ifâde edilen çift yaratılmayla doğuştan getirilen karşı cinse ilgi ve arzu duyma hikmetine karşı gelmiş ve insanlık rûhuna aykırı hareket ettiği gibi insan neslinin ifsâd edilmesine de sebebiyet vermiştir. Bundan dolayı Kur'an-ı Kerim, A'raf, Hûd, Hicr, Şuârâ, Ankebut ve Neml sûrelerinde bu kavmin "Lûtfilik" örneklerini vererek onların bu ilişkileri çeşitli yönlerden eleştirmiştir.

Lût kavminin helâk edilmesinin üzerinden asırlar geçmiş olmasına rağmen, dünyanın medeni geçinen birçok ülkesinde Lût kavminin yaptığı eyleme benzer cinsî eylemlerin yapıldığı ve hatta yasalarla güvence altına alındığı görülmektedir. Bu eylemler sadece halkı Müslüman olmayan ülkelerde değil; halkı Müslüman olan bazı ülkelerde de LGBTİ+li birlik, gurup ve bu eğilimde olan bazı şahıslar tarafından da yapılmaktadır. İslâm dininin esasına ve insanlığın fıtrat ve tabiatına aykırı olan lûtiliğin günümüz dünyasında çok hızlı bir şekilde yaygınlaştığı görülmektedir. Gayri insanî arzuların ve şehvî hislerin ürünü olan bu davranış, ancak inançsızlığın, cehaletin ve sapıklığın hızla arttığı toplumlarda ortaya çıkmaktadır. Dünyada LGBTİ+li bireylerin kimliklerini sahiplenme ve toplumsal alanda açık olarak yaşama isteği, yeni mücadele alanlarını da beraberinde getirmiştir. Özellikle kent merkezlerinde kurulan dayanışma ağları, bu bireylerin bir arada ortak taleplerle hak arayışına girmelerine olanak sağlamıştır. Böylece yeni bir toplumsal hareket olarak LGBTİ+ hareketi doğmuştur.

Küreselleşen dünyada sosyal medya araçlarının kullanımının yaygınlaşması nedeniyle geleneksel manevî değerlerin giderek zayıfladığı, millî ve dinî değerlerimizden olan "edep ve "hayâ" kavramlarının iyice törpülediği, bunların yerine gayrimeşru' olan "eşcinsellik", "lezbiyenlik" ve "fuhuş" gibi kavramlarla ifade edilen eylemlerin yaygınlaştığı görülmektedir. Günümüz dünyasında bazı toplumların bu durumdan ciddi olarak etkilendiği ve bazı Müslüman gençlerin de bu kasırganın etkisiyle savrulduğu müşahade edilmektedir. İslâm dininin temel ahlâki özelliğinden olan hayâ ve edep gibi vazgeçilmez değerlerin bozulması nedeniyle dünyamızda her yıl binlerce yuvanın yıkılması gerçeği karşısında İslam toplumunun duyarsızlığının çok büyük etkiye sahip olduğu kanaatindeyiz. Lût kavmi inançsızlık ve ahlâksızlığının cezasını çekerek tarihin sahnesinden silinip gitmiştir. Tüm dünya için bir ibret vesikası olan bu helâk olayının kalıntıları hâlen gözler önünde dururken dünyanın pek çok ülkesinde Lût kavminin

¹⁵⁴ Hicr 15/77.

¹⁵⁵ el-Sâffât 137-138.

¹⁵⁶ Nisâ 4/1; Fâtır 35/11; Yâsîn 36/36; Zâriyât 51/49.

¹⁵⁷ Buhârî, "Libâs", 61-62; Ebû Dâvûd, "Libâs", 28; Tirmizî, "Edeb", 34.

ahlâkına benzer ahlâkî yozlaşma yaşanmakta ve onların başına gelen felâketlerden ders alınmadığı görülmektedir.

Günümüzde işlenen bu tür gayrimeşru' eylemler ve bunların olumsuz sonuçlarından bireylerin ve toplumların korunmasının en önemli yolu, öncelikle farkındalık yaratmaktan geçmektedir. Ayrıca, müstehcenliği teşvik eden ve toplumsal ahlakın yozlaşmasına yol açabilecek medya programları ile eğlence içeriklerinin yetkililer tarafından denetlenmesi gerektiği unutulmamalıdır.

Değerlendirme	İki Dış Hakem / Çift Taraflı Körleme
Etik Beyan	<i>Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.</i>
Benzerlik Taraması	Yapıldı – Turnitin
Etik Bildirim	turkiyeilahiyat@gmail.com
Çıkar Çatışması	Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.
Finansman	Bu araştırmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.

Peer-Review	Double anonymized - Two External
Ethical Statement	<i>It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited.</i>
Plagiarism Checks	Yes - Turnitin
Conflicts of Interest	The author(s) has no conflict of interest to declare.
Complaints	turkiyeilahiyat@gmail.com
Grant Support	The author(s) acknowledge that they received no external funding in support of this research.

Kaynakça / References

- Abdulgaki, Muḥammed Fuâd. *el-Mu'cemu'l-mufehres li elfâzi'l-Ḳur'âni'l-Kerim*. Kahire: Dâru'l-Ḥadis, 1364/1945.
- Alûsîzâde, Numan. İbn Seyyid Mahmut Efendi. *Galiyetü'l-Meva'iz*. Mısır: Mirîye Matbaası, 1301.
- Atık, Mehmet Kemal. "Kur'an'da Lût Kavmi ve Düşündürdükleri". *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 2 (1988), 287-308.
- Avcı, Mustafa. "Osmanlı Hukukunda Livâtanın Cezası". *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 26/2 (Eylül 2018), 15-45.
- Balık, Emrah. "Kur'an-ı Kerîm'de Hz. Lût Kıssasında Zikredilen Olumsuz Tutum ve Davranışların Değerler Eğitimi Açısından Tahlili". *Kocatepe İslami İlimler Dergisi* 7/2 (Haziran 2024), 99-120.
- el-Bekri, es-Seyyid. *İnetu't-Talibin*. Mısır: Darı Küttübi'l-'Arâbiyye, 1298.
- Beğavî, Mesut, Alî b. Muhammed b. Ahmed el-Biblâvî el-İdrîsî el-Hüseynî. *Tefsiru'l-Beğavî-Me'âlimu't-Tenzil*. Riyad: Dâru't-Tayyibe, 1409.
- Beydâvî, Nasıruddîn. *Envâru't-Tenzîl ve Esrâru't-Te'vîl*. Beyrut: Dâru'l-İhyai't-Turasi'l-Arabi, 1418/1998.
- Beyhakî, Ebi Bekir Ahmed. b. el-Hüseyn b. Ali. *es-Sünenü'l-kübrâ*. Mısır: Meclisu Dairetu'l-Mearifu'n-Nizamîyye, 1353/1998.
- Bozkurt, Nebi. "Fuhuş". *Diyanet İslâm Ansiklopedisi*. 13/211-214. İstanbul: TDV Yayınları, 1996.
- Buhârî, Ebû 'Abdillâh Muḥammed b. İsmâ'il. *el-Câmiu's-sahih*. nşr. Muḥammed Züheyr b. Nasr. 9. Cilt. Dimaşkî: Dâru Tavkiu'n-Necât, 1422/2001.
- Cevherî, Ebû Nasr İsmâîl b. Ḥammâd. *Tacu'l Luğa ve Sıhahu'l Arabiyye*. Kahire: Daru'l-Hadis, 1430/2009.
- CNN Türk.com. "İstanbul'da eşcinsel evlilik". Erişim 10 Kasım. <https://www.cnnturk.com/turkiye/istanbulda-escinsel-evlilik>.
- Cürcânî, Ebû'l-Hasen Alî b. Muhammed b. Alî es-Seyyid eş-Şerîf el-Cürcânî el-Hanefî. *Kitabu't-Ta'rîfât*. Kahire: Dâru'l-Fadile, 1253.
- Çeker, Orhan. "Livâta". *Diyanet İslâm Ansiklopedisi*. 18/491-492. İstanbul: TDV Yayınları, 1998.
- Çimen, Abdullah Emin. *Neden Helâk Oldular*. İzmir: Işık Akademi TDV yayınları, Yayınları, 2007.
- DİB, Diyanet İşleri Başkanlığı "Basın Açıklaması". 10 Kasım 2024. <https://www.diyaret.gov.tr>
- Ebû Hayyân, Muhammed. b. Yûsuf b. Alî b. Yûsuf b. Hayyân el-Endelûsi *el-Bahru'l-Muhit*. Beyrut: Daru'l-Kutubi'l 'İlmiyye, 1413/1993.
- Fromm, Erich. *Sevme Sanatı*. çev. Işıtan Gündüz, y.y: Say Yayınları, 1985.

Gerçek Taraf. "İzmir'de Eşcinsel İki Erkek Evlendi". Erişim 10 Kasım 2024. <https://gercektaraf.com/gundem-izmirde-escinsel-iki-erkek-evlendi-video-haber>

Güven, Umut. *Lgbt+ Temel Kavramlar Atölye Kolaylaştırıcı Kılavuzu*. Ankara: Atalay Konfeksiyon Matbaacılık, 2021.

Haberler.Com. "İstanbul'da İlk Eşcinsel Evlilik". Erişim 10 Kasım 2024. <https://www.haberler.com/guncel/istanbul-da-ilk-escinsel-evlilik>

Harman, Ömer Faruk. *Lût*, *Diyanet İslâm Ansiklopedisi*. 27/227-228. Ankara: TDV Yayınları. 2003.

Hazin, Ebû'l-Hasen Alaüddin Alî. b. Muhammed b. İbrâhîm el-Hâzin el-Bağdâdî. *Tefsîrû'l-Hâzin*. Beyrut: Daru'l-Kutubi'l-İlmiye. 1425/2004.

İbn Âşûr, Muhammed. Tahir. *Tefsîru't-tahrîr ve't-tenvîr*. Tunus: ed-Dâr et-Tünesiye li'n-Neşr, 1984.

İbn Düreyd, Muhammed. b. el-Hasen b. Düreyd el-Ezdi el-Basrî. *Cemheretu'l-Luğa*. thk. Remzi Münir Ba'lebekî. Beyrut: Daru'l İlmi ve'l-Melâyin. ts.

İbn Kesîr, Ebû'l-Fidâ İsmâ'îl b. 'Ömer. *Tefsîru'l- Kur'âni'l- azîm*. Beyrut: Dâru'l-Kutubi'l-İlmiyye, 1419/1998.

İbn Mâce, Ebû Abdillâh Muhammed b. Yezîd el-Kazvînî. *es-Sünen*. çev. Haydar Hatipoğlu. İstanbul: Kahraman Yayınları, 2012.

İbn Manzûr, Muhammed b. Mükrim. *Lisanu'l- Arap*. Beyrut: Daru's-Sadr, ts.

İbnü'l-Esir, Ebû'l-Hasen İzzüddîn. Alî b. Muhammed b. eş-Şeybânî el-Cezerî. *En-Nihaye fi Ğaribi'l-Hadis ve'l-Eser*. Riyad: Daru İbnu'l Cevziyye, 1421.

İsfahânî, Râgîb. Ebû'l- Kasım el-Hüseyn b. Muhammed. *el-Müfredat fi Ğaribi'l- Kur'ân*. Beyrut: Dâru'l-Ma'rife, ts.

Kalkan, Ahmet. "Fuhuş/Zinâ". *Kur'ân Kavramları Ansiklopedisi*. Erişim 17 Haziran 2024.

Karaman, Hayrettin vd., *Kur'ân Yolu*. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları. 2020.

Karasu, Bilge. *Ne Kitapsız Ne Kedisiz ne Kaos gel'siz*. Ankara: Ayrıntı Basımevi, 2011.

Kılınç, Okan vd. "Cinsiyet Değişikliğinin Adli Tıp Açısından Değerlendirilmesi: Dört Olgu Sunumu". *Akdeniz Tıp Dergisi* 10/1 (Ocak 2024), 165-171.

Köksal, Mustafa Asım. *Peygamberler Tarihi*. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2004.

Kurtubî, Ebû Abdillâh Muhammed b. Ahmed b. Ebî Bekr b. Ferh. *el-Câmi' li-Ahkâmi'l-Kur'ân*. Beyrut, Müesestu'r-Risâle, 1427/2006.

Ma'lûf, Luvîs. *el-Müncit*. Beyrut: Kasolikya Matbaası, ts.

Merâğî, Ahmed Mustafa. *Tefsîru'l-Merâğî*. Mısır: Şirketu Mektebeti ve Matbaati Mustafa el-Bâbî el-Halebî ve Evladihi, 1365/1946.

Mesûdî, Ebu'l-Hasan b. Hüseyin. *Murucuzzeheb ve Madinu'l-cevher*. thk. Muhammed Muhyuddin Abdülhamid. Beyrut: Daru'l-Fikr, 1393/1973.

- Mustafa, İbrahim. vd., *el-Mu'cemül-Vasit*. Beyrut: y.y., ts.
- Müftüoğlu, Ömer. *Kur'ân'da Hz. Lût ve Kavmi*. Eskişehir: İslâmî İlimleri Vakfı Yayınları, 1997.
- Müslim, Ebü'l-Hüseyin Müslim b. el-Haccâc b. Müslim el-Kuşeyrî. *Sahihu Müslim*. Mısır: Dâru'l İhyai'l-Kutubi'l-'Arabiyye, 1375/1956.
- Nesefî, Ebü'l-Berekât Hâfızüddîn. Abdullah b. Ahmed b. Mahmûd Nesefî. *Medariku't-Tenzil ve Hakaiku't-Te'vil*. Beyrut: Daru'l Kelime'ti-Tayyib, 1419/1998.
- Öğüt, Salim. "Sihâk". *Diyanet İslâm Ansiklopedisi*. 27/169. İstanbul: TDV Yayınları, 2009.
- Ömer, Ahmet Muhtar. *Mu'cemu'l-Lugati'l Arabiyyeti'l Muâsıra*. Kahire: Alemlî'l-Kutub. 1429/2008.
- Özalp, Ahmed. "Flört". *Şamil İslâm Ansiklopedisi*. Erişim 20 Haziran 2024. <https://muhabbetullah.com/ansiklopedi/flort.htm>
- Polat, Kemal. "Lût Kıssasına Kitab-ı Mukaddes ve Kur'ân Perspektifinden Karşılaştırmalı Bir Yaklaşım". *Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 24 (2005), 147-165.
- Razî, Ebû Abdillâh Fahreddin. b. Ömer b. Hüseyini er-Râzî et-Taberistânî. *Mefâtihu'l-ğayb*. Kâhire: Dâru'l-Fakır, 1401/1981.
- Rıda, Ahmet. el-Allamet'i-Lügavî eş-Şeyh Ahmed. *Mu'cemu Metni'l-Luğa*. Beyrut: Daru Mektebetü'l-Hayat, 1377/1958.
- Sabûnî, Muhammed Ali. *Safvetu't-Tefasir*. Beyrut: Daru'l-Kur'ânî'l-Kerim, 1402/1981.
- Sa'lebî, Ebû İshâk Ahmed b. Muhammed b. İbrâhîm es-Sa'lebî en-Nisâbü'rî. *Kıssasu'l-Enbiyâ*. Beyrut: El-Mektebetü'l Sukafiyye, ts.
- Şevkânî, Muhammed b. Ali b. Muhammed. *Fethu'l-kadîr el-câmi' beyne fenîyyi'r-rivâyeti ve'd-dirayeti min İlmi'l-tefsîr*. Beyrut: Dâru'l-Ma'rife, 1428.
- Şinkitî, Muhammed Emin b. Muhammed emini-Muhtar. *el-Azmu'n-Nemir Min Mecalisi's-Şinkitî fi'l-Tefsir*. Kahire: Daru İbn Affan, 1424/2003.
- Taberî, Muhammed. b. Cerir. *Tarihü'l-Ümeme ve'l-Mülûk (Tarihü't-Taberî)*. Riyad: Beytül-Efkaru'd-Devliyye, ts.
- Taberî, Muhammed. b. Cerir. *Camiu'l-Beyân, an Tevî'li-Ayi'l Kur'ân*. Kahire: Müessesetu'r-Risale, 1422/2001.
- Tantâvî, Muhammed. b. Sa'd b. Süleyman b. Ayyâd eş-Şâfiî. *el-Cevahir*. Mısır: Mustafa el-bali Matbaası, 1347.
- Tirmizî, Ebû İshâ Muhammed b. İshâ b. Sevre. *el-Câmiu'l-Kebîr Sünenü't-Tirmizî*. Beyrut: Dâru'l-Garbi'l-İslâm, 1988.
- Tuncer, Faruk. "Hz. Lût'un Kavmine Karşı Kızlarını Sunmasının Anlamı". *İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 26 (Eylül 2012), 111-136.
- Tümer, Günay. "Lût", *Diyanet İslâm Ansiklopedisi*. 13/209-211. Ankara: TDV Yayınları, 2003.
- Türk Dil Kurumu Sözlükleri*, Erişim Eylül 2024. <https://sozluk.gov.tr>

Yaşaroğlu, Mehmet Kamil. "Lût", *İslâm Ansiklopedisi*. 27/229-230. Ankara: TDV Yayınları, 2020.

Yazır, Muhammed Hamdi. *Hak Dini Kur'ân Dili*. İstanbul: Eser Neşriyat ve Dağıtım, 1979.

Zehebî, el-İmam el hafız Şemseddin. *Kitabu'l-Kebâir*. Beyrut: el-Mektebetu'l-Sukafiyye, ts.

Zemahşerî, Ömer. Ebû'l-Kasım Mahmûd b. Ömer el-Hârizmî. *el-Keşşâf 'an Hakâiki Gavâmidî't-Tenzîl ve 'Uyûni'l-Akâvîli fi Vucûhi't-Te'vîl*, Beyrut: Daru'l-Küttübi'l-'Arâbî, 1418/1998.

Zemahşerî, Ömer. Ebû'l-Kasım Mahmûd b. Ömer el-Hârizmî. *Esâsu'l-Belâğa*. thk. Muhammed Bâsil 'Uyûnu's-Sûd. Beyrut: Dâru'l-kutubi'l-İlmiyye, ts.